

# SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1950.

SÉANCE DU 4 JUILLET 1950.

**Proposition de loi instituant le régime des pensions de retraite et de veuves des travailleurs salariés et appointés.**

## DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La nécessité d'une réforme du régime des pensions des travailleurs salariés s'impose au triple point de vue social, économique et technique.

A l'heure actuelle, la pension de vieillesse ou de veuve des ouvriers et employés se compose de quatre éléments distincts :

1<sup>o</sup> la rente de vieillesse ou de veuve constituée par les versements affectés à la capitalisation individuelle et qui ont été inscrits au compte de l'intéressé;

2<sup>o</sup> la contribution de l'Etat à la rente de vieillesse ou de veuve;

3<sup>o</sup> la majoration de rente de vieillesse ou de veuve à charge de l'Etat accordée sans ou après enquête sur les ressources;

4<sup>o</sup> le complément de pension de vieillesse ou de veuve.

En outre, en ce qui concerne plus spécialement les employés, le Fonds d'allocations pour employés accorde sous certaines conditions d'âge et de versements, des allocations supplémentaires de vieillesse en faveur des pensionnés les plus âgés et des allocations de veuves d'assurés.

On peut considérer qu'à l'heure actuelle, tout ancien travailleur salarié, marié et âgé de 65 ans et plus, dispose d'une pension de 16.500 francs, tandis que les anciens travailleurs célibataires et assimilés bénéficient d'une pension de l'ordre de 11.000 francs; quant aux veuves âgées de 55 ans et plus elles jouissent d'une pension de l'ordre de 7.000 francs annuellement.

En ce qui concerne les anciens employés, les pensions sont un peu plus élevées en raison de ce que

# BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1950.

VERGADERING VAN 4 JULI 1950.

**Wetsvoorstel tot instelling van het regime der rust- en weduwepensioenen van de loon- en weddetrekkende arbeiders.**

## TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De noodzakelijkheid van een hervorming van het stelsel van de pensioenen der loonarbeiders is gebleken zowel uit sociaal en economisch als uit technisch oogpunt.

Thans bestaat het ouderdoms- of het weduwepensioen van de werklieden en bedienden uit vier onderscheiden bestanddelen :

1<sup>o</sup> de ouderdoms- of weduwerente, aangelegd door middel van de storting van de individuele kapitaalvorming en die op de persoonlijke rekening van de belanghebbende zijn geboekt;

2<sup>o</sup> de bijdrage van de Staat tot de ouderdoms- of weduwerente;

3<sup>o</sup> de ouderdoms- of weduwerentetoeslag ten bezware van de Staat, verleend zonder of na onderzoek over de inkomsten;

4<sup>o</sup> het aanvullend ouderdoms- of weduwepensioen.

Buitendien, wat meer in het bijzonder de bedienden betreft, verleent het Toelagenfonds voor bedienden, onder bepaalde voorwaarden van leeftijd en storting, bijkomende ouderdomsuitkeringen ten bate van de meest bejaarde gepensioneerden, alsmede uitkeringen aan weduwen van verzekerden.

Men kan aannemen dat thans elk gehuwd gewezen loonarbeider die 65 jaar of ouder is, over een pensioen van 16.500 frank beschikt, terwijl de ongehuwde gewezen loonarbeiders en daarmee gelijkgestelden een pensioen van ongeveer 11.000 frank genieten; wat de weduwen betreft, die 55 jaar of ouder zijn, deze genieten een jaarlijks pensioen van ongeveer 7.000 frank.

Voor de oud-bedienden zijn de pensioenen een weinig hoger, doordat de renten die zij verkrijgen

les rentes acquises par les versements capitalisés sont plus importantes que celles des anciens ouvriers. Cependant, les différences sont loin d'être considérables.

Il est à peine besoin de souligner combien sont insuffisantes ces pensions, surtout si l'on considère que le salaire annuel du manoeuvre est de l'ordre de 30.000 francs à l'heure actuelle et que ce salaire n'a pas suivi la hausse du coût de la vie.

Certes, elles constituent un progrès indéniable sur le régime en vigueur en 1939, mais il est évident qu'elles ne correspondent pas aux légitimes revendications des travailleurs et qu'elles demeurent sensiblement en dessous du minimum vital.

Mais du point de vue des travailleurs, le régime actuel ne pêche pas seulement du fait de l'insuffisance des pensions qu'il prévoit, mais encore en raison de son extrême complexité. En fait, force est de reconnaître que la fixation des droits est chose fort malaisée, eu égard à l'enchevêtrement extrême des conditions d'octroi, et qu'un régime de pensions de vieillesse et de veuves dont les éléments constitutifs sont au nombre de quatre au moins et sont déterminés par autant de régimes distincts, ne peut être qualifié de simple. En réalité, les travailleurs ne s'y retrouvent pas et l'administration en est lourde et compliquée.

Une autre raison majeure qui justifie, aux yeux des travailleurs, une modification de structure du régime actuel, réside dans le fait que l'assurance proprement dite, est confiée notamment à un certain nombre d'organisations privées, sociétés d'assurance ou caisses communes patronales, qui échappent au contrôle effectif des travailleurs, en raison de leur nature juridique. Ce fait est d'autant plus regrettable que les travailleurs contribuent substantiellement au coût de l'assurance et que ces opérations sont susceptibles de produire des bénéfices importants à ces sociétés à but lucratif.

Cette situation heurte profondément le sentiment d'équité des masses laborieuses.

Quant à la Caisse Générale de Retraite, ses statuts ne permettent pas d'envisager la composition paritaire du conseil d'administration pour ce qui est de l'assurance légale.

Il existe encore d'autres motifs péremptoires d'une modification radicale du régime actuel.

En effet, il est incontestable qu'un régime de pension de vieillesse et de veuves qui doit être périodiquement amendé par voie d'arrêtés, en vue de l'adapter aux nécessités du moment, ne répond pas à une saine conception de la sécurité sociale. Il est certain que les gouvernements qui se sont succédé depuis la libération du territoire, ont été amenés, sous la pression des événements économiques et politiques, à prendre des mesures d'urgence d'augmentation des avantages acquis et d'élargissement des conditions

door de gekapitaliseerde stortingen belangrijker zijn dan die van de oud-loonarbeiders. Nochtans is het verschil ver van aanzienlijk.

Men hoeft er haast niet op te wijzen hoezeer die pensioenen ontoereikend zijn, vooral wanneer men in beschouwing neemt dat het jaarloon van de ongeschoolde losse arbeider op dit ogenblik 30.000 frank bereikt en dat dit loon geen gelijke tred heeft gehouden met de stijging van de levensduurle.

Gewis, zij betekenen een onloochenbare vooruitgang op het stelsel dat in 1939 van kracht was, maar het blijkt duidelijk dat zij niet overeenstemmen met de gewettigde eisen van de arbeiders en dat zij merklijk beneden het levensminimum blijven.

Maar van het standpunt van de arbeiders uit, is het tegenwoordig stelsel niet alleen gebrekkig door de ontoereikendheid van de pensioenen waarin het voorziet, maar ook nog door zijn uiterste ingewikkeldheid. Feitelijk is men gedwongen te erkennen dat de vaststelling van de rechten een zeer moeilijke zaak is, gelet op de uiterste verwarring van de voorwaarden van toestemming, en dat een stelsel van ouderdoms- en weduwepensioenen waarvan de bestanddelen ten getale van vier zijn, bepaald door evenveel onderscheiden regimes, niet eenvoudig kan genoemd worden. In werkelijkheid geraken de arbeiders er niet wijs uit en het beheer er van is traag en ingewikkeld.

Een andere kapitale reden die, in de ogen van de arbeiders, een structuurwijziging van het tegenwoordig stelsel rechtvaardigt, ligt in het feit dat de eigenlijke verzekering namelijk wordt toevertrouwd aan een zeker aantal particuliere lichamen, verzekeringsmaatschappijen of gemeenschapskassen van werkgevers, die aan de wezenlijke controle van de arbeiders ontkomen wegens hun rechtsvorm. Dit feit is des te meer te betreuren daar de arbeiders in ruime mate tot de kosten van de verzekering bijdragen en daar die verrichtingen voor bedoelde verenigingen met winstoogmerken belangrijke winsten kunnen opleveren.

Deze toestand geeft ten zeerste aanstoot aan het gevoel voor billijkheid van de arbeidende bevolking.

Wat de Algemene Spaar- en Lijfrentekas betreft, haar statuten laten niet toe de paritaire samenstelling van de raad van beheer te voorzien, op het stuk van de wettelijke verzekering.

Er bestaan nog andere beslissende redenen voor een ingrijpende wijziging van het tegenwoordig stelsel.

Inderdaad, het valt niet te betwisten dat een stelsel van ouderdoms- en weduwepensioenen dat op geregelde tijden door middel van besluiten moet gewijzigd worden, om het aan de behoeften van de tijd aan te passen, niet beantwoordt aan een gezonde opvatting van de maatschappelijke zekerheid. Zeker is dat de regeringen die elkaar sedert de bevrijding hebben opgevolgd, onder de drang van de economische en politieke gebeurtenissen er toe gebracht werden dringend noodzakelijke maatregelen te treffen om de ver-

d'octroi, sans que le problème des pensions ait été établi sur des bases définitives. Rappelons que les taux de compléments de pension de vieillesse et de veuves ont été modifiés à trois reprises en deux ans; il serait faux d'affirmer que les augmentations correspondantes furent toujours adaptées exactement à la hausse du coût de la vie.

Il en est résulté un déséquilibre de plus en plus marqué entre les différents éléments constitutifs des pensions. C'est ainsi qu'en raison de la diminution du pouvoir d'achat de la monnaie, la rente acquise par les versements capitalisés constitue actuellement une partie dérisoire de la pension totale; par exemple, la rente moyenne de vieillesse assurée en 1947 à des ouvriers âgés de 65 ans est de l'ordre de 750 francs annuellement, alors que la pension totale des ouvriers mariés est de 16.500 francs à cet âge, comme nous le rappelons ci-dessus.

On pourrait revoir les dispositions légales dans le sens d'une augmentation de la partie capitalisée des pensions; il suffirait d'affecter une portion plus considérable de la cotisation à l'assurance individuelle. En outre, il faudrait prévoir une plus grande mobilité du plafond de cotisation et lier ce plafond à l'indice des salaires.

Cependant, même dans cette éventualité, rien ne garantirait le système ainsi amendé contre de nouvelles déviations, consécutives à de nouvelles dépréciations monétaires. En fait, la diminution du pouvoir d'achat de la monnaie pose le problème de la revalorisation des avoirs représentatifs des réserves mathématiques afférentes à la capitalisation individuelle. Il est à peine besoin de souligner qu'aussi longtemps que des organismes d'assurance privée seront agréés aux fins de l'exécution de la loi, cette revalorisation est impossible. Cette considération vaut d'ailleurs également en ce qui concerne la Caisse Générale de Retraite dont les statuts ne prévoient pas une telle éventualité.

On peut donc constater dans la réalité concrète que le système de la capitalisation individuelle constitue un leurre pour les travailleurs et conduit, à plus ou moins longue échéance, à un échec et, en outre, à de grosses complications.

Mais il est un autre ordre de considérations qui met en cause le système de la capitalisation individuelle. Avec ce système, on se trouve devant ce dilemme : ou bien sacrifier les vieux d'aujourd'hui et de demain au profit des générations futures d'assurés — ou bien, en essayant d'assurer le minimum vital des pensionnés d'aujourd'hui et de demain, réduire à fort peu de chose les rentes futures engendrées par la partie capitalisée des versements.

Dans le premier cas, l'écart plus ou moins considérable entre les pensions de la période transitoire et celles de la période normale est peu équitable; au surplus, pendant une période plus ou moins longue (un

kregen voordelen te verhogen en om ruimer voorwaarden van toekenning in te voeren, zonder dat het vraagstuk van de pensioenen op definitieve grondslagen gevestigd werd. Laten wij eraan herinneren dat het bedrag van het aanvullend ouderdoms- en weduwepensioen driemaal in twee jaren tijds werd gewijzigd; het zou niet met de waarheid stroken te beweren dat die verhogingen steeds nauwkeurig aan de stijging van de levensduurte werden aangepast.

Daaruit is een steeds meer afgetekende storing van het evenwicht onder de verschillende bestanddelen van de pensioenen ontstaan. Zo komt het dat ten gevolge van de vermindering der koopkracht van de munt, de door de gekapitaliseerde stortingen verkregen rente, een belachelijk gering deel van het totaal pensioen vormt; b. v. de gemiddelde ouderdomsrente in 1947 verzekerd aan 65 jaar oude werklieden beloopt jaarlijks ongeveer 750 frank, daar waar het totaal pensioen van de gehuwde werklieden op die leeftijd 16.500 frank bereikt, zoals wij hierboven hebben aangestipt.

Men zou de wettelijke bepalingen kunnen herzien in de zin van een verhoging van het gekapitaliseerde deel der pensioenen; het zou volstaan een aanzienlijker aandeel van de bijdrage tot de individuele verzekering te bestemmen. Buitendien zou een groter beweeglijkheid van de maximumgrens van bijdrage moeten voorzien worden en die maximumgrens zou aan de index van de lonen moeten verbonden worden.

Nochtans, zelfs in dat geval zou niets het aldus verbeterd stelsel vrijwaren tegen nieuwe afwijkingen, ten gevolge van nieuwe muntwaardeverminderingen. Feitelijk stelt de vermindering van de koopkracht der munt het vraagstuk van de herwaardering van de activa die de aan de individuele kapitalisatie verbonden wiskundige reserves vertegenwoordigen. Het hoeft geen betoog dat, zolang particuliere verzekeringslichamen zullen erkend worden om de wet uit te voeren, die herwaardering onmogelijk is. Deze beschouwing geldt trouwens eveneens wat betreft de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, welker statuten zulke gebeurlijkheid niet voorzien.

In de tastbare werkelijkheid kan dus worden vastgesteld dat het stelsel van de individuele kapitalisatie voor de arbeiders een bedrieglijke schijn vormt en, op min of meer langere termijn, tot mislukking en, buitendien, tot zware verwikkelingen voert.

Doch er is nog een andere aard van beschouwing, die het stelsel van individuele kapitaalvorming in het gedrang brengt. Met dit stelsel staat men voor het dilemma : ofwel de ouden van dagen van heden en morgen opofferen aan het welzijn van de toekomstige geslachten van verzekerden, ofwel, door een poging om het bestaansminimum van de gepensioneerden van heden en morgen te verzekeren, de door het gekapitaliseerde deel van de stortingen voortgebrachte toekomstige renten tot een zeer gering bedrag verminderen.

In het eerste geval is het min of meer groot verschil tussen de pensioenen van het overganstijdperk en die van het normaal tijdperk weinig billijk; gedurende een min of meer lang tijdsverloop (gemiddeld een

quart de siècle en moyenne), les pensions sont nivelées.

Dans le second cas, si le minimum vital doit être assuré d'une manière permanente, le rôle que joue la capitalisation individuelle est dérisoire et ce système ne s'impose plus.

Ajoutons d'autre part que, dans la formule actuelle de l'assurance individuelle, une partie relativement trop considérable de la prime est consacrée à l'assurance-décès. Les chiffres ci-dessous illustrent cette affirmation.

*Importance relative du coût de l'assurance-vieillesse et de l'assurance-décès dans le système légal.*

| Age de l'assuré. | Assur. vieillesse. | Assur. décès. |
|------------------|--------------------|---------------|
| —                | —                  | —             |
| 18               | 54 %               | 46 %          |
| 25               | 59 %               | 41 %          |
| 35               | 65 %               | 35 %          |

Cette situation provient de ce que l'assurance légale prétend assurer une rente viagère à toutes les veuves d'assurés, quel que soit l'âge du conjoint à son décès, même si la veuve est susceptible de se réadapter socialement. Or il n'en est pas ainsi en réalité.

Il en résulte un alourdissement anormal — mais voulu — de la charge de l'assurance-décès, au détriment des rentes de vieillesse proprement dites.

Cette combinaison plait aux sociétés d'assurance privées car elle engendre un bénéfice considérable sur la mortalité; cependant, elle ne répond pas au rôle social que doit normalement jouer l'assurance obligatoire, c'est-à-dire, assurer à tous une pension décente.

Enfin, une dernière raison de modifier la structure du régime actuel, c'est la participation de l'Etat aux charges de l'assurance obligatoire des salariés.

En 1937, la charge de l'assurance se répartissait pratiquement de façon égale entre les employeurs, les travailleurs et l'Etat. A l'heure actuelle, on constate que, sauf en ce qui concerne les assurés qui ne bénéficient pas du complément de pension, les prestations de l'Etat n'ont pas été augmentées et sont restées identiques à ce qu'elles étaient en 1937 (1), alors que les cotisations patronales et personnelles ont été énormément majorées.

C'est ainsi que la participation de l'Etat aux charges du régime des pensions, n'atteint pas 15 p. c. du montant total des charges.

kwart eeuw) zijn de pensioenen bovendien gelijkgeschakeld.

In het tweede geval, en indien het bestaansminimum op doorlopende wijze moet verzekerd worden, is de rol van de individuele kapitaalvorming bespottelijk klein en het stelsel niet meer van node.

Laten wij, ten andere, hieraan toevoegen dat, in de tegenwoordige formule van de individuele verzekering, een betrekkelijk te groot aandeel van de premie aan de verzekering tegen de gevolgen van overlijden besteed wordt. De onderstaande cijfers verduidelijken deze verklaring.

*Betrekkelijke hoegrootheid van de kosten van verzekering-ouderdom en van verzekering-overlijden in het wettelijk stelsel.*

| Leeftijd van de verzekerde. | Verzekering ouderdom. | Verzekering overlijden. |
|-----------------------------|-----------------------|-------------------------|
| —                           | —                     | —                       |
| 18                          | 54 %                  | 46 %                    |
| 25                          | 59 %                  | 41 %                    |
| 35                          | 65 %                  | 35 %                    |

Deze toestand komt hieruit voort, dat de wettelijke verzekering crop staat een lijfrente te verzekeren aan al de weduwen van verzekerden, welke ook de leeftijd van de echtgenoot zij bij zijn overlijden, zelfs wanneer de weduwe zich maatschappelijk nog kan wederaanpassen. Welnu, in de werkelijkheid gaat het zo niet.

Daaruit volgt een abnormale — maar gewilde — verzwarend van de last der verzekering-overlijden, ten nadele van de eigenlijke ouderdomsrenten.

Die berekening valt in de smaak van de particuliere verzekeringsmaatschappijen, want zij brengt een aanzienlijke winst op de sterfte voort; zij beantwoordt nochtans niet aan de maatschappelijke rol welke de verplichte verzekering normaal moet vervullen, d.w.z. elk een degelijk pensioen verschaffen.

Ten slotte is er een derde reden om de structuur van het tegenwoordig stelsel te wijzigen: deelneming van de Staat in de lasten van de verplichte verzekering der loonarbeiders.

In 1937 was de verzekeringslast in de praktijk evenredig verdeeld onder de werkgevers, de arbeiders en de Staat. Thans stelt men vast dat, behoudens wat betreft de verzekerden die het aanvullend pensioen niet genieten, de bijdragen van de Staat niet werden verhoogd en gelijk zijn gebleven aan hetgeen zij in 1937 waren (1), terwijl de werkgevers- en persoonlijke bijdragen zeer aanzienlijk werden verhoogd.

Aldus komt het dat de deelneming van de Staat in de lasten van het pensioenstelsel niet eens 15 t. h. van het totaal bedrag der lasten bereikt.

(1) En 1937, la contribution gratuite de l'Etat pouvait atteindre au maximum 1.200 francs pour la rente de vieillesse ou de veuve et la majoration de rente de vieillesse ou de veuve pouvait atteindre au maximum 3.200 francs.

(1) In 1937 kon de kosteloze Staatsbijdrage ten hoogste 1.200 frank voor de ouderdoms- of weduwerente bereiken en de ouderdoms- of weduwerente-toeslag ten hoogste 3.200 frank.

Telles sont, exposées succinctement, les principales raisons qui militent en faveur d'une réforme totale du régime actuel.

Les propositions suivantes sont de nature, nous semble-t-il, à remédier à cette situation et à poser les fondements d'un régime stable de pensions de vieillesse et de veuves de travailleurs.

La présente proposition de loi fixe à 60 p. c. du salaire ou appointement moyen de carrière, la pension de vieillesse d'un travailleur qui désire prendre sa retraite à 60 ans, et à 75 p. c. du salaire ou appointement moyen de carrière, la pension de vieillesse prenant cours à 65 ans, dans le cas d'un travailleur du sexe masculin. Lorsqu'il s'agit d'une femme salariée ou appointée, ces mêmes taux de pension s'appliquent aux âges de 55 ans et de 60 ans respectivement.

Il est loisible au travailleur de prendre sa retraite entre le soixantième et le soixante-cinquième anniversaire, à son choix, s'il s'agit d'un homme; et entre le cinquante-cinquième et le soixantième, s'il s'agit d'une femme.

Entre les âges limites, le taux de la pension augmente de 3 p. c. par année anniversaire. Ainsi, un travailleur qui désire être pensionné à 62 ans, acquiert une pension de vieillesse égale à 66 p. c. du salaire moyen de carrière, s'il est du sexe masculin.

Le salaire moyen de carrière est égal au total divisé par 45, des rémunérations annuelles qui ont servi de base au calcul des cotisations de sécurité sociale, perçues en application de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944.

On admet donc, en vertu de cette règle, que la durée de la carrière d'un travailleur salarié est de 45 ans. Toutefois, deux correctifs ont été apportés à cette règle.

Le premier correctif consiste à assimiler aux rémunérations, les allocations et indemnités touchées par le travailleur pendant les périodes d'incapacité de travail, de chômage, de congés payés, de rappels sous les armes, etc. L'article 4 précise la portée de ces assimilations.

Le second correctif vise les travailleurs occupés dans des industries réputées dangereuses ou insalubres et qui, de par la nature de leur activité, subissent une usure prématurée. Dans ces cas, l'âge normal de la retraite est abaissé d'un an par période de cinq années de travail effectué dans ces industries.

Le tableau ci-dessous indique ce que seraient, à 65 ans pour les hommes et à 60 ans pour les femmes, les pensions de vieillesse, déterminées selon les principes précédents, pour différentes catégories de travailleurs, ayant à leur actif une carrière complète, tombant sous l'application du régime de sécurité sociale

Dit zijn, bondig uiteengezet, de voornaamste redenen die voor een totale hervorming van het tegenwoordige stelsel pleiten.

De navolgende voorstellen zijn van zulke aard, dunkt ons, dat zij die toestand kunnen verhelpen en de grondvesten kunnen leggen van een stabiel stelsel van ouderdoms- en weduwepensioenen van arbeiders.

Onderhavig wetsvoorstel stelt op 60 t. h. van het gemiddeld loon of traktement over de loopbaan, het ouderdomspensioen van een arbeider die op zestig jaar met rust wenst te gaan, en op 75 t. h. van het gemiddeld loon of traktement over de loopbaan, het ouderdomspensioen dat op vijf en zestig jaar ingaat, in het geval van een arbeider van het mannelijk geslacht. Wanneer het een loon- of weddetrekkende vrouw betreft, zijn diezelfde pensioentarieven van toepassing, onderscheidenlijk, op de leeftijden van vijf en vijftig en zestig jaar.

Het staat de arbeider vrij met pensioen te gaan tussen de zestigste en de vijf en zestigste verjaardag, naar zijn keuze, wanneer het een man betreft; en tussen de vijf en vijftigste en de zestigste, wanneer het een vrouw betreft.

Tussen de grensjaren stijgt het percentage van het pensioen met 3 t. h. per jaar van verjaring. Zo b. v. bekomt een arbeider die op twee en zestig jaar wil gepensionneerd worden, een ouderdomspensioen gelijk aan 66 t. h. van het gemiddeld loopbaansalaris, wanneer hij van het mannelijk geslacht is.

Het gemiddeld loopbaansalaris is gelijk aan het door 45 gedeeld totaal van de jaarlijkse bezoldigingen die tot grondslag hebben gediend voor de berekening van de bijdragen in de maatschappelijke zekerheid, geïnd bij toepassing van de besluitwet van 28 December 1944.

Men neemt dus aan, krachtens die regel, dat de duur van de loopbaan van een loonarbeider vijf en veertig jaar bedraagt. Op deze regel werden echter twee verbeterende wijzigingen ingevoerd.

De eerste bestaat erin de uitkeringen en vergoedingen, door de arbeider getrokken gedurende de tijdperken van arbeidsonbekwaamheid, werkloosheid, betaald verlof, wederoproeping onder de wapenen, enz., met de bezoldigingen gelijk te stellen. Artikel 4 bevat de nadere bepaling van de draagwijdte dezer gelijkstellingen.

De tweede wijziging betreft de in gevaarlijk of ongezond geachte nijverheidstakken werkzame arbeiders die, uit de aard van hun bedrijvigheid, voortijdig versleten zijn. In die gevallen wordt de normale pensioenleeftijd verlaagd met één jaar per tijdperk van vijf jaren arbeid in die bedrijven.

Onderstaande tabel vermeldt wat, op vijf en zestig jaar voor de mannen en op zestig jaar voor de vrouwen, de ouderdomspensioenen zouden zijn, bepaald volgens de vorenbedoelde beginselen, voor verschillende categorieën van arbeiders, die een volledige loopbaan hebben doorgemaakt welke onder toepassing van de maatschappelijke zekerheid valt.

*Pension de vieillesse en francs.*

|                                       |            |
|---------------------------------------|------------|
| Ouvrier manœuvre . . . . .            | fr. 24.000 |
| Employé auxiliaire . . . . .          | 31.560     |
| Ouvrière (60 ans) . . . . .           | 21.000     |
| Employée ordinaire (60 ans) . . . . . | 30.350     |

Les chiffres ci-dessus ont été établis en tenant compte des salaires et rémunérations moyennes en vigueur au premier semestre 1947 d'une part, et de l'évolution normale d'une carrière moyenne, d'autre part.

Bien entendu, il s'agit là de pensions de l'avenir, puisqu'à l'heure actuelle, aucun travailleur salarié ne compte assez d'années d'assujettissement pour que la pension puisse être déterminée intégralement sur cette base.

C'est ainsi que les anciens travailleurs actuellement pensionnés, qui sont bénéficiaires ou en droit de bénéficiaire au 1<sup>er</sup> janvier 1948 du complément de pension de vieillesse, sont, selon la présente proposition de loi, censés avoir gagné, pendant les quarante-cinq années de leur carrière, un salaire annuel de 30.000 francs, s'ils sont mariés et que leur conjoint est en vie, ou un salaire annuel de 25.000 francs s'ils sont célibataires, veufs, divorcés ou séparés de corps.

Ainsi donc, les pensionnés actuels toucheraient une pension de vieillesse de  $30.000 \times 0,75 = 22.500$  francs s'ils sont mariés, ou une pension de  $25.000 \times 0,75 = 18.750$  s'ils sont célibataires, veufs, divorcés ou séparés de corps.

Il importe de souligner que les chiffres de 25.000 et de 30.000 francs se rapportent aux chiffres correspondants de 10.000 et 12.000 à l'indice 100 en 1940; le rapport est de 2,50.

Cela signifie qu'en cas de hausse de l'indice des salaires, les chiffres précédents doivent être augmentés en conséquence. Nous reviendrons d'ailleurs sur ce point.

En ce qui concerne les anciens travailleurs pensionnés qui ne bénéficiaient pas du complément de pension de vieillesse, ils sont censés avoir bénéficié d'un salaire annuel de 25.000 à 30.000 francs, dans les conditions précédentes, pour chacune des années pour lesquelles ils apportent la preuve d'avoir exercé, en Belgique, une occupation principale de travailleur salarié. Cependant, s'ils établissent cette preuve pour la moitié de la période s'étendant du 1<sup>er</sup> janvier 1926 au 31 décembre 1947, ou pour 8 des 15 années qui précèdent le soixante-cinquième anniversaire (ou le soixantième s'il s'agit de travailleurs féminins), ils sont censés avoir été occupés au travail en qualité de salariés pendant les quarante-cinq années de leur carrière. L'article 8 précise la nature de la preuve à fournir.

Enfin, en ce qui concerne les travailleurs actuels, c'est-à-dire ceux qui sont nés après le 1<sup>er</sup> janvier 1883, ils sont censés avoir gagné un salaire annuel de 25.000 ou de 30.000 francs (10.000 ou 12.000 à l'indice 100 en 1940) pendant chacune des années comprises entre la date de leur vingtième anniversaire

*Ouderdomspensioen in franken.*

|                                                 |            |
|-------------------------------------------------|------------|
| Losse ongeschoolde arbeider . . . . .           | fr. 21.000 |
| Hulpbediende . . . . .                          | 31.560     |
| Arbeidster (60 jaar) . . . . .                  | 21.000     |
| Gewone vrouwelijke bediende (60 jaar) . . . . . | 30.350     |

De vorenstaande cijfers werden berekend met inachtneming van de in het eerste halfjaar 1917 vigerende gemiddelde lonen en bezoldigingen eensdeels, en met de normale ontwikkelingsgang van een gemiddelde loopbaan anderdeels.

Wel te verstaan gaat het daar om pensioenen in de toekomst, vermits thans geen enkele loonarbeider genoeg jaren verzekeringsplicht tellt om het pensioen algeheel op die basis te kunnen bepalen.

Aldus worden de thans gepensioneerde oud-arbeiders die, op 1 Januari 1918 het genot hebben of gerechtigd zijn op het genot van het aanvullend ouderdomspensioen, volgens onderhavig wetsvoorstel geacht, gedurende de vijftien jaren van hun loopbaan, een jaarlijks loon van 30.000 frank te hebben verdiend, indien zij gehuwd zijn en hun echtgenote in leven is, of een jaarlijks loon van 25.000 frank, indien zij ongehuwd, uit de echt of van tafel en bed gescheiden zijn.

Zodus zouden de tegenwoordige gepensioneerden een ouderdomspensioen van  $30.000 \times 0,75 = 22.500$  frank trekken, indien zij gehuwd zijn, of een pensioen van  $25.000 \times 0,75 = 18.750$  frank indien zij ongehuwd, weduwnaar, uit de echt of van tafel en bed gescheiden zijn.

Het is van belang te onderstrepen dat de cijfers 25.000 frank en 30.000 frank betrekking hebben op de overeenstemmende cijfers 10.000 en 12.000 bij het indexcijfer 100 in 1940; de verhouding is 2,50.

Dit betekent dat, in geval van stijging van de loon-index, de vorenstaande cijfers naar verhouding moeten verhoogd worden. Wij zullen trouwens op dit punt terugkomen.

Wat betreft de gepensioneerde oud-arbeiders die het aanvullend ouderdomspensioen niet genieten, deze worden geacht een jaarlijks loon van 25.000 frank tot 30.000 frank te hebben genoten, onder de voormelde voorwaarden, voor een van de jaren waarvoor zij het bewijs leveren, in België, een hoofdbetrekking van loonarbeider te hebben uitgeoefend. Nochtans, indien zij dit bewijs leveren voor de helft van het tijdperk dat van 1 Januari 1926 tot 31 December 1947 loopt of voor acht van de vijftien jaren die aan de vijf en zestigste verjaardag voorafgaan (of aan de zestigste wanneer het om arbeidsters gaat), worden zij geacht te werk te zijn gesteld geweest, in de hoedanigheid van loonarbeider, gedurende de vijf en veertig jaren van hun loopbaan. Artikel 8 bepaalt de aard van het te leveren bewijs.

Ten slotte, wat de tegenwoordige arbeiders betreft, d.w.z. die welke na 1 Januari 1883 geboren zijn, deze worden geacht een jaarlijks loon van 25.000 tot 30.000 frank verdiend te hebben (10.000 of 12.000 fr. bij indexcijfer 100 in 1940) gedurende elk van de jaren begrepen tussen de datum van hun twinstigste

de naissance et le 1<sup>er</sup> janvier 1945 pour lesquelles ils apportent la preuve qu'ils ont exercé, en Belgique, une activité principale et habituelle de travailleur salarié (article 9).

De cette manière, le calcul du montant de la pension des travailleurs de la période transitoire pourra s'effectuer sur une base simple et équitable.

Le tableau suivant montre ce que seront les pensions de vieillesse des travailleurs mariés qui atteindront l'âge de 65 ans dans dix, vingt ou trente ans; pour les femmes, les chiffres sont basés sur l'âge de la retraite, à 60 ans.

| <i>Ouvriers.</i> |            |            |
|------------------|------------|------------|
| Année.           | Manœuvres. | Ouvrières. |
| 1958             | 22.790     | 20.200     |
| 1968             | 23.310     | 20.700     |
| 1978             | 23.985     | 20.900     |

| <i>Employés.</i> |              |               |
|------------------|--------------|---------------|
| Année.           | Auxiliaires. | Surqualifiés. |
| 1958             | 25.510       | 30.675        |
| 1968             | 28.530       | 38.850        |
| 1978             | 31.095       | 46.300        |

Soulignons que ces chiffres ne valent que dans l'hypothèse d'une monnaie stable. En cas de diminution du pouvoir d'achat du franc, les pensions sont péréquâtées proportionnellement aux variations de l'indice des salaires.

Le cas des veuves mérite une attention particulière. La veuve du travailleur pensionné bénéficie d'une pension de survie égale aux deux tiers de la pension de retraite du travailleur décédé. Ainsi, les veuves des pensionnés actuels toucheront, au décès du conjoint, une pension de 15.000 francs par an.

La veuve d'un travailleur décédé avant d'avoir atteint l'âge de la retraite, a droit à une pension égale à 50 p. c. du salaire moyen de carrière divisé par le nombre d'années comprises entre l'âge de 20 ans et l'âge atteint par le travailleur au moment du décès. Cette pension de veuve est payée à la veuve non remariée qui a atteint son cinquante-cinquième anniversaire de naissance. Si la veuve n'a pas atteint 55 ans au moment du décès de son mari, son droit à la pension est différé jusqu'à ce qu'elle ait atteint cet âge. Toutefois, la pension de veuve est acquise avant l'âge de 55 ans aux veuves non remariées qui, en raison, de leur inaptitude physique, sont dans l'impossibilité d'exercer une activité professionnelle (articles 12 à 15).

En outre, la veuve qui élève personnellement au moins deux enfants de moins de 14 ans et qui n'exerce aucune activité professionnelle, a droit à une allo-

verjaring van geboorte en 1 Januari 1945, waarvoor zij het bewijs leveren dat zij in België een gewone hoofdbedrijvigheid van loontrekkende arbeider uitgeoefend hebben (art. 9).

Op deze wijze zal de berekening van het bedrag van het pensioen der arbeiders van het overgangstijdperk op een eenvoudige en billijke grondslag kunnen berekend worden.

De onderstaande tabel toont aan wat de ouderdomspensioenen zullen zijn van de gehuwde arbeiders die de leeftijd van 65 jaar over 10, 20 of 30 jaren zullen bereiken; voor de vrouwen zijn de cijfers gegrond op de pensioenleeftijd, op 60 jaar.

| <i>Werklieden.</i> |                               |            |
|--------------------|-------------------------------|------------|
| Jaar.              | Losse ongeschoolde arbeiders. | Werksters. |
| 1958               | 22.790                        | 20.200     |
| 1968               | 23.310                        | 20.700     |
| 1978               | 23.985                        | 20.900     |

| <i>Bedienden.</i> |                |                  |
|-------------------|----------------|------------------|
| Jaar.             | Hulpbedienden. | Extra-geschoold. |
| 1958              | 25.510         | 30.675           |
| 1968              | 28.530         | 38.850           |
| 1978              | 31.095         | 46.300           |

Laten wij onderstrepen dat die cijfers slechts geldig zijn in zover de valuta stabiel blijft. In geval van vermindering van de koopkracht van de frank, worden de pensioenen geperequateerd in verhouding tot de schommelingen van het indexcijfer der lonen.

Het geval van de weduwen verdient bijzondere aandacht. De weduwe van de gepensioneerde arbeider geniet een overlevingspensioen ten bedrage van twee derde van het rustpensioen van de overleden arbeider. Aldus zullen de weduwen van de tegenwoordige gepensioneerden, bij overlijden van de echtgenoot, een pensioen van 15.000 frank per jaar trekken.

De weduwe van een arbeider die vóór de pensioenleeftijd overlijdt, heeft recht op een pensioen gelijk aan 50 t. h. van het gemiddeld loon over de loopbaan, gedeeld door het aantal jaren begrepen tussen de leeftijd van twintig jaar en de leeftijd welke de arbeider op het tijdstip van het overlijden bereikt. Dit weduwepensioen wordt uitbetaald aan de niet-hertrouwde weduwe die haar vijf en vijfstigste verjaring van geboorte heeft bereikt. Heeft de weduwe op het tijdstip van het overlijden van haar man geen vijf en vijftig jaar bereikt, dan wordt haar recht op pensioen uitgesteld tot wanneer zij die leeftijd bereikt heeft. Het weduwepensioen komt echter vóór de leeftijd van vijf en vijftig jaar ten goede aan de niet-hertrouwde weduwen die, wegens haar lichaamsonbekwaamheid, in de onmogelijkheid verkeren een beroepsbedrijvigheid uit te oefenen (art. 12 tot 15).

Buitendien heeft de weduwe, die persoonlijk ten minste twee kinderen beneden de 14 jaar grootbrengt en die generlei beroepsbedrijvigheid uitoefent, recht

cation annuelle temporaire égale au montant de la pension de veuve (article 16).

En outre, la veuve qui n'a pas droit de bénéficier de l'anticipation de la pension de veuve ou de l'allocation temporaire de soutien, touche, au décès du conjoint, une allocation unique de réadaptation, égale au montant de la pension de veuve dont elle pourra bénéficier à l'âge de 55 ans.

Les veuves actuelles de travailleurs décédés avant l'âge de la retraite et qui remplissent les conditions requises, bénéficient d'une pension ou d'une allocation de 15.000 francs annuellement.

L'octroi de la pension de veuve et des allocations temporaires est suspendu en cas de remariage; dans ce cas, il est payé à la bénéficiaire une allocation unique égale à trois fois le montant de la pension de veuve.

L'article 19 prévoit, en outre, l'interdiction de cumuler une pension de retraite et une pension de veuve, au delà d'un montant égal à 75 p. c. du salaire moyen de carrière de celui des conjoints le plus favorisé quant à la rémunération.

On peut donc constater que le régime des veuves a été conçu de telle sorte que les prestations prévues — d'ailleurs substantielles — soient toujours accordées dans des conditions socialement nécessaires. A ce point de vue, il exprime l'esprit de solidarité qui anime les masses laborieuses.

Par contre, il évite les charges non absolument indispensables, de manière à ne pas obérer la situation des travailleurs ou des épouses des travailleurs, au moment de la retraite.

L'article 19 prévoit que le travailleur bénéficiant d'une indemnité d'invalidité en conformité aux dispositions de l'arrêté royal du 28 décembre 1944 pendant une période d'au moins dix années précédant son soixante-cinquième anniversaire de naissance, a droit, à cet âge, à une pension de retraite qui ne peut, en aucun cas, être inférieure au montant de l'indemnité d'invalidité.

Cette disposition est nécessaire afin de remédier à de graves anomalies qui, à l'heure actuelle encore, lèsent les travailleurs durement frappés par le sort.

Enfin, pour ce qui concerne les prestations, l'article 25 introduit dans notre législation d'assurance sociale un principe nouveau, d'une portée considérable pour les travailleurs.

Aux termes de cet article, les pensions et allocations temporaires dues en exécution de la loi sont adaptées à l'évolution du coût de la vie, proportionnellement aux fluctuations de l'indice des salaires et plus particulièrement, de l'indice du salaire de l'ouvrier manoeuvre. Grâce à cette disposition, le pensionné sera protégé à l'égard des dévaluations monétaires éventuelles.

Il appartient au Parlement de protéger énergiquement le monde du travail en particulier et l'épar-

op on een tijdelijke jaarlijkse uitkering gelijk aan het bedrag van het weduwepensioen (art. 16).

Buitendien ontvangt de weduwe die niet het recht heeft het vervroegd weduwepensioen of de tijdelijke steunuitkering te trekken, bij het overlijden van de echtgenoot, één enkele wederaanpassingsuitkering, gelijk aan het bedrag van het weduwepensioen dat zij op de leeftijd van 55 jaar zal kunnen genieten.

De huidige weduwen van arbeiders overleden vóór de pensioenleeftijd en die aan de gestelde voorwaarden voldoen, genieten een pensioen of een uitkering van 15.000 frank 's jaars.

De toekenning van het weduwepensioen en van de tijdelijke uitkeringen wordt geschorst in geval van nieuw huwelijk; in dit geval wordt er aan de gerechtigde een eenmalige uitkering, gelijk aan driemaal het bedrag van het weduwepensioen, uitbetaald.

Artikel 19 houdt bovendien het verbod in een weduwepensioen te cumuleren met een ouderdomspensioen, boven een bedrag gelijk aan 75 t. h. van het gemiddeld loon, dat diegene der echtgenoten die het best was bezoldigd, tijdens zijn loopbaan heeft genoten.

Men kan dus waarnemen dat het stelsel der weduwen zodanig is opgevat dat de voorziene uitkeringen — die trouwens aanzienlijk zijn — steeds toegekend worden waar de noodzakelijke voorwaarden op sociaal gebied aanwezig zijn. Uit dit oogpunt is het een uiting van de geest van solidariteit die de werkende klassen bezielt.

Daarentegen vermijdt het de niet volstrekt noodzakelijke lasten, derwijze dat de toestand van de arbeiders of van de echtgenoten der arbeiders, op het ogenblik dat zij op pensioen gaan, niet te zeer bezwaard wordt.

Artikel 19 bepaalt, dat de arbeider die een invaliditeitsvergoeding geniet overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 28 December 1944 gedurende een tijdperk van ten minste tien jaar vóór zijn vijf en zestigste verjaardag, op die leeftijd recht heeft op een ouderdomspensioen dat in geen geval mag lager zijn dan het bedrag van de invaliditeitsvergoeding.

Die bepaling is noodzakelijk om een einde te maken aan de grove ongerijmdheden die thans nog de zwaar door het lot getroffen arbeiders in hun belangen treffen.

Ten slotte, wat betreft de uitkeringen, voert artikel 25 in onze wetgeving op de maatschappelijke zekerheid een nieuw beginsel in, dat een belangrijke draagwijdte heeft voor de arbeiders.

Naar luid van dit artikel worden de pensioenen en tijdelijke toeslagen, die verschuldigd zijn in uitvoering van de wet, aangepast aan de ontwikkelingsgang van de levensduurte, naar verhouding van de schommelingen van de loonindex en meer in het bijzonder, van de index van het loon van de losse ongeschoolde arbeider. Dank zij deze bepaling, zal de gepensioneerde beschermd zijn tegen de gebeurlijke muntdevalvaties.

Het Parlement heeft tot plicht de arbeidende klassen in 't algemeen en de spaarders in 't bijzonder,



quant en général, contre les banqueroutes de la monnaie et il importe de prendre des mesures adéquates partout où elles s'imposent. C'est ce que nous avons voulu en déposant cette proposition de loi.

#### FINANCEMENT.

Le taux des cotisations, en vue de couvrir les charges résultant de l'application de la présente loi, a été fixé à 10,5 p. c. des rémunérations, dont 6 p. c. à charge des employeurs et 4,5 p. c. à charge des travailleurs quand il s'agit d'employés; de 7 p. c. à charge de l'employeur et de 3,5 p. c. à charge des travailleurs quand il s'agit d'ouvriers.

Il sera tenu compte des rémunérations mensuelles jusqu'à concurrence de 6.000 francs.

La perception des cotisations ainsi établies se fera dans le cadre de l'arrêté du 28 décembre 1944 relatif à la sécurité sociale des travailleurs salariés. Les cotisations perçues par l'organisme collecteur, l'Office National de Sécurité Sociale, seront versées à la Caisse Nationale des Pensions.

Les taux des cotisations en vigueur actuellement en ce qui concerne les employés, restent inchangés. La seule modification apportée réside dans le fait qu'employeurs et employés auront à payer, le cas échéant, la cotisation habituelle sur la partie d'appointements mensuels excédant 4.000 francs, jusqu'à la limite de 6.000 francs.

En ce qui concerne l'assurance de l'ouvrier, la cotisation patronale est relevée de 3,5 p. c. et est portée à 7 p. c. au lieu de 3,5 p. c. actuellement; la cotisation personnelle de l'ouvrier reste inchangée en pourcentage. Elle sera toutefois plus importante que précédemment pour le travailleur dont le salaire est supérieur à 4.000 francs par mois.

Le relèvement de la cotisation patronale en ce qui concerne l'ouvrier est logique et équitable.

Cette mesure établira un équilibre dans les charges patronales afférentes aux ouvriers et aux employés.

En effet, les charges de la sécurité sociale des travailleurs, définies par l'arrêté-loi du 28 décembre 1944, s'établissent comme suit :

#### Ouvriers.

|               | Cot. patron. | Cot. person. | Total. |
|---------------|--------------|--------------|--------|
| Pensions      | 3 1/2        | 3 1/2        | 7      |
| Malad. inval. | 2 1/2        | 3 1/2        | 6      |
| Chômage       | 1            | 1            | 2      |
| Alloc. famil. | 6            | —            | 6      |
| Congés payés  | 2 1/2        | —            | 2 1/2  |
|               | 15 1/2       | 8            | 23 1/2 |

krachtig te beschermen tegen de muntontwaardingen en aangepaste maatregelen dienen getroffen overal waar zij nodig zijn. Dat is wat wij wilden bereiken door het indienen van dit wetsvoorstel.

#### FINANCIERING.

Het bedrag der bijdragen ter dekking van de lasten voortvloeiend uit de toepassing van deze wet, werd bepaald op 10,5 t. h. van de bezoldigingen, waarvan 6 t. h. ten laste van de werkgevers en 4,5 t. h. ten laste van de werknemers, indien het bedienden geldt; 7 t. h. ten laste van de werkgever en 3,5 t. h. ten laste van de werknemers, indien het arbeiders geldt.

De maandelijkse bezoldigingen komen in aanmerking tot een beloop van 6.000 frank.

De inning van de aldus vastgestelde bijdragen zal geschieden binnen het kader van het besluit van 28 December 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid der loontrekkende arbeiders. De bijdragen geïnd door het ontvangend organisme, de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid, zullen in de Nationale Pensioenkas gestort worden.

Het bedrag der thans geldende bijdragen, wat betreft de bedienden, blijft ongewijzigd. De enige verandering, die daarin wordt gebracht, is dat werkgevers en werknemers, in voorkomend geval, de gebruikelijke bijdrage zullen te betalen hebben op het gedeelte van de maandelijkse bezoldiging dat 4.000 frank te boven gaat, tot de grens van 6.000 frank.

Wat de verzekering van de arbeider betreft, wordt de werkgeversbijdrage verhoogd met 3,5 t. h. en opgevoerd tot 7 t. h. in plaats van 3,5 t. h. thans; de persoonlijke bijdrage van de arbeider blijft ongewijzigd wat het percentage betreft. Zij zal evenwel aanzienlijker zijn dan vroeger voor de arbeider wiens loon hoger is dan 4.000 frank per maand.

De verhoging van de werkgeversbijdrage, wat de arbeider betreft, is logisch en billijk.

Deze maatregel zal evenwicht brengen in de werkgeversbijdrage betreffende de arbeiders en de bedienden.

Immers, de lasten in zake maatschappelijke zekerheid van de arbeiders, bepaald bij de besluitwet van 28 December 1944, bedragen als volgt :

#### Arbeiders.

|               | Werkg. bijdr. | Persoonl. bijdr. | Totaal. |
|---------------|---------------|------------------|---------|
| Pensioenen    | 3 1/2         | 3 1/2            | 7       |
| Ziekte-inval. | 2 1/2         | 3 1/2            | 6       |
| Werkloosheid  | 1             | 1                | 2       |
| Kinderbijslag | 6             | —                | 6       |
| Bet. verlof   | 2 1/2         | —                | 2 1/2   |
|               | 15 1/2        | 8                | 23 1/2  |

*Employés.*

|               | Cot. patron. | Cot. person. | Total. |
|---------------|--------------|--------------|--------|
|               | —            | —            | —      |
| Pensions      | 6            | 4 1/2        | 10 1/2 |
| Malad. inval. | 2 1/4        | 2 3/4        | 5      |
| Chômage       | 1            | 1            | 2      |
| Alloc. famil. | 6            | —            | 6      |
| Congés payés  | —            | —            | —      |
|               | 15 1/4       | 8 1/4        | 23 1/2 |

Les cotisations globales sont de 23,5 p. c. pour les employés et les ouvriers. Il n'en est pas moins vrai que la cotisation patronale, en ce qui concerne les employés, est plus élevée parce que les employeurs de cette catégorie de travailleurs supportent en plus des cotisations de sécurité sociale et en dehors de celles-ci, les charges afférentes aux congés annuels et au premier mois d'assurance-maladie.

Cette charge complémentaire peut être estimée sans exagération à 3,5 p. c. des rémunérations.

En fait, la sécurité sociale affecte aux différentes prestations de l'assurance sociale 23,5 p. c. pour les ouvriers et 27 p. c. pour les employés.

Notre proposition rétablirait l'équilibre et affecte le même pourcentage global des cotisations à tous les travailleurs d'après le tableau suivant, compte tenu du plafond de 4.000 francs par mois pour toutes les branches de la sécurité sociale, à l'exception du secteur Pensions où le plafond est porté à 6.000 francs par mois.

*Ouvriers.*

|               | Cot. patron. | Cot. person. | Total. |
|---------------|--------------|--------------|--------|
|               | —            | —            | —      |
| Pensions      | 7            | 3,5          | 10,5   |
| Malad. inval. | 2,5          | 3,5          | 6      |
| Chômage       | 1            | 1            | 2      |
| Alloc. famil. | 6            | —            | 6      |
| Congés payés  | 2,5          | —            | 2,5    |
|               | 19           | 8            | 27     |

*Employés.*

|               | Cot. patron. | Cot. person. | Total. |
|---------------|--------------|--------------|--------|
|               | —            | —            | —      |
| Pensions      | 6            | 4,5          | 10,5   |
| Malad. inval. | 2 1/4        | 2 3/4        | 5      |
| Chômage       | 1            | 1            | 2      |
| Alloc. famil. | 6            | —            | 6      |
| Congés payés  | —            | —            | —      |
|               | 15 1/4       | 8 1/4        | 23,5   |

*Bedienden.*

|               | Werkg. bijdr. | Persoonl. bijdr. | Totaal. |
|---------------|---------------|------------------|---------|
|               | —             | —                | —       |
| Pensioenen    | 6             | 4 1/2            | 10 1/2  |
| Ziekte-inval. | 2 1/4         | 2 3/4            | 5       |
| Werkloosheid  | 1             | 1                | 2       |
| Kinderbijslag | 6             | —                | 6       |
| Bet. verlof   | —             | —                | —       |
|               | 15 1/4        | 8 1/4            | 23 1/2  |

De globale bijdragen belopen 23,5 t. h. voor de bedienden en de arbeiders. Het is niettemin waar dat de werkgeversbijdrage, wat de bedienden betreft, hoger is, vermits de werkgevers van deze categorie van arbeiders bovendien de bijdragen voor maatschappelijke zekerheid te dragen hebben en buiten deze, de lasten in verband met het jaarlijks verlof en de eerste maand verzekering tegen ziekte.

Deze bijkomende last kan zonder overdrijving geraamd worden op 3,5 t. h. van de bezoldigingen.

Feitelijk gebruikt de maatschappelijke zekerheid voor de verschillende uitkeringen in zake maatschappelijke verzekering 23,5 t. h. voor de arbeiders en 27 t. h. voor de bedienden.

Ons voorstel zou het evenwicht herstellen en past hetzelfde globaal percentage in zake bijdragen toe op alle arbeiders, volgens onderstaande tabel, rekening houdend met het maximumbedrag van 4.000 frank per maand voor alle takken van de maatschappelijke zekerheid, met uitzondering van de sector Pensioenen, waar het grensbedrag opgevoerd wordt tot 6.000 frank per jaar.

*Arbeiders.*

|               | Werkg. bijdr. | Persoonl. bijdr. | Totaal. |
|---------------|---------------|------------------|---------|
|               | —             | —                | —       |
| Pensioenen    | 7             | 3,5              | 10,5    |
| Ziekte-inval. | 2,5           | 3,5              | 6       |
| Werkloosheid  | 1             | 1                | 2       |
| Kinderbijslag | 6             | —                | 6       |
| Bet. verlof   | 2,5           | —                | 2,5     |
|               | 19            | 8                | 27      |

*Bedienden.*

|               | Werkg. bijdr. | Persoonl. bijdr. | Totaal. |
|---------------|---------------|------------------|---------|
|               | —             | —                | —       |
| Pensioenen    | 6             | 4,5              | 10,5    |
| Ziekte-inval. | 2 1/4         | 2 3/4            | 5       |
| Werkloosheid  | 1             | 1                | 2       |
| Kinderbijslag | 6             | —                | 6       |
| Bet. verlof   | —             | —                | —       |
|               | 15 1/4        | 8 1/4            | 23,5    |

*Hors Sécurité Sociale.*

|               | Cot. patron. | Cot. person. | Total. |
|---------------|--------------|--------------|--------|
|               | —            | —            | —      |
| Congés payés  | 2,5          | —            | 2,5    |
| Malad. inval. | 1            | —            | 1      |

Pourcent. global : 18 3/4      8 1/4      27

Il importe de souligner à ce sujet qu'à partir de l'exercice 1955 vraisemblablement, la partie de la contribution patronale à la sécurité sociale, affectée actuellement au financement de l'aide au rééquipement ménager, soit 1,5 p. c., deviendra disponible et pourra donc servir à accroître les recettes destinées au financement des pensions.

D'autre part, la revision de la loi sur le contrat de travail dans le sens d'un alignement de ses dispositions sur celles régissant le contrat d'emploi, doit permettre d'affecter au régime des pensions, une partie de la cotisation de sécurité sociale, consacrée actuellement à l'assurance-maladie et aux congés payés.

## PARTICIPATION DE L'ETAT.

La participation de l'Etat est fixée annuellement à l'excédent éventuel des dépenses-pensions sur les recettes-cotisations.

Le tableau suivant indique l'évolution des charges de l'assurance, telles qu'elles pourraient résulter de la présente loi. Les montants absolus ont été rapportés à la masse totale des salaires, estimée à 50 milliards de francs annuellement.

*Charges probables de l'assurance.*

| Année | En millions de fr. | En % des salaires | Taux des cotisations | Contribution de l'Etat |
|-------|--------------------|-------------------|----------------------|------------------------|
| 1948  | 5.100              | 10,20             | 10,5                 | nulle                  |
| 1950  | 5.225              | 10,45             | 10,5                 | nulle                  |
| 1955  | 5.550              | 11,10             | 10,5                 | 0,6                    |
| 1960  | 6.025              | 12,05             | 10,5                 | 1,55                   |
| 1965  | 6.700              | 13,40             | 10,5                 | 2,9                    |
| 1970  | 7.160              | 14,30             | 10,5                 | 4,1                    |
| 1975  | 8.165              | 16,35             | 10,5                 | 5,85                   |
| 1980  | 8.725              | 17,45             | 10,5                 | 6,95                   |
| 1985  | 9.135              | 18,30             | 10,5                 | 7,80                   |
| 1990  | 9.400              | 18,50             | 10,5                 | 8                      |
| 1995  | 9.500              | 19                | 10,5                 | 8,5                    |

En fait, l'intervention de l'Etat peut être évaluée au prorata des revenus professionnels, plafonnés à 6.000 francs par mois, à 0,6 p. c. à partir de 1955 jusqu'à 8,5 p. c. à partir de 1995.

La cotisation globale de 19 p. c. est indispensable en régime définitif lorsque les pensions seront payées en fonction des salaires réels.

*Buiten Maatschappelijke Zekerheid.*

|                | Werkg. bijdr. | Persoonl. bijdr. | Totaal. |
|----------------|---------------|------------------|---------|
|                | —             | —                | —       |
| Betaald verlof | 2,5           | —                | 2,5     |
| Ziekte-inval.  | 1             | —                | 1       |

Globaal percent. : 18 3/4      8 1/4      27

In dit verband dient onderstreept dat, met ingang van het dienstjaar 1955 waarschijnlijk, het gedeelte van de werkgeversbijdrage tot de maatschappelijke zekerheid, dat thans dient voor de financiering van de hulpverlening bij de huishoudelijke wederuitrusting, zijnde 1,5 t. h., beschikbaar zal worden en dus zal kunnen dienen om de ontvangsten bestemd voor de financiering der pensioenen te verhogen.

Anderdeels, moet de herziening van de wet op het arbeidscontract in de zin ener aanpassing van zijn bepalingen bij die van het bediendencontract, het mogelijk maken aan het pensioenstelsel een gedeelte te besteden van de bijdrage voor maatschappelijke zekerheid, die thans gebruikt wordt voor de ziekteverkering en het betaald verlof.

## AANDEEL VAN DE STAAT.

Het aandeel van de Staat is per jaar vastgesteld op het gebeurlijk overschot van de uitgaven voor pensioenen op de ontvangsten uit bijdragen.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkelingsgang van de lasten der verzekering, zoals zij uit deze wet zouden kunnen voortspruiten. De absolute bedragen werden in verband gebracht met de totale som van de lonen, die op 50 milliard jaarlijks wordt geraamd.

*Waarschijnlijke lasten van de verzekering.*

| Jaar | In miljoenen franken | In % van de lonen | Bedrag der bijdragen | Aandeel van de Staat |
|------|----------------------|-------------------|----------------------|----------------------|
| 1948 | 5.100                | 10,20             | 10,5                 | geen                 |
| 1950 | 5.225                | 10,45             | 10,5                 | geen                 |
| 1955 | 5.550                | 11,10             | 10,5                 | 0,6                  |
| 1960 | 6.025                | 12,05             | 10,5                 | 1,55                 |
| 1965 | 6.700                | 13,40             | 10,5                 | 2,9                  |
| 1970 | 7.160                | 14,90             | 10,5                 | 4,4                  |
| 1975 | 8.165                | 16,35             | 10,5                 | 5,85                 |
| 1980 | 8.725                | 17,45             | 10,5                 | 6,95                 |
| 1985 | 9.135                | 18,30             | 10,5                 | 7,80                 |
| 1990 | 9.400                | 18,50             | 10,5                 | 8                    |
| 1995 | 9.500                | 19                | 10,5                 | 8,5                  |

Feitelijk kan het aandeel van de Staat, in verhouding tot de bedrijfsinkomsten, in rekening gebracht tot ten hoogste 6.000 frank per maand, geraamd worden op 0,6 t. h. vanaf 1955 tot 8,5 t. h. vanaf 1995.

De globale bijdrage van 19 t. h. is onontbeerlijk in het definitief stelsel, wanneer de pensioenen zullen uitbetaald worden in verhouding tot de werkelijke lonen.

Au début du régime transitoire, les pensions sont basées sur le salaire forfaitaire de l'ouvrier manœuvre. La charge immédiate doit permettre la constitution de réserves initiales, à prélever sur les excédents de recettes résultant de l'application de la cotisation de 10,5 p. c.

Dans l'évaluation des charges, on a supposé que le rapport théorique des pensionnés aux actifs augmenterait de 35 p. c. en quarante-cinq ans en ce qui concerne les hommes, et de 20 p. c. environ en ce qui concerne les femmes, afin de tenir compte de la conjoncture démographique actuellement défavorable en Belgique.

La charge initiale de 5.100 millions de francs résulte de ce que l'on compte actuellement environ 80.000 personnes appelées à bénéficier de la pension de vieillesse de 22.500 francs, et 67.000 bénéficiaires de la pension de vieillesse de 18.750 francs, ainsi que 133.000 veuves susceptibles de bénéficier d'une pension ou une allocation de 15.000 francs.

Un fonds de réserve alimenté par les excédents de recettes sur les dépenses, qui apparaîtront pendant les sept premières années, doit permettre d'équilibrer les opérations pendant un certain nombre d'années.

#### LA CAISSE NATIONALE DES PENSIONS.

Il s'agit d'un organisme de droit public, placé sous le contrôle et la garantie de l'Etat, géré paritairement par les travailleurs et les employeurs. Toutefois, le nombre de représentants des travailleurs est double de celui des représentants patronaux.

Cette disposition se justifie par le fait que la caisse est avant tout un organe d'exécution de la loi et que les travailleurs sont les principaux intéressés à son bon fonctionnement.

Il convient donc qu'ils assument une plus grande part de responsabilité de la gestion.

La Caisse Nationale des Pensions pour Employés est intégrée au sein du nouvel organisme. Toutefois, celui-ci est tenu d'établir des comptes séparés pour chacune des deux catégories de travailleurs : ouvriers et employés, ainsi que pour chacune des principales branches de son activité.

Afin de ne léser aucun droit acquis, les rentes individuelles constituées par les versements capitalisés sous l'emprise de l'ancien régime, sont maintenant intégralement au profit des ayants droit.

Elles sont payées par le nouvel organisme et s'ajoutent aux montants des pensions résultant de l'application de la nouvelle loi.

Comme contre-partie, tous les actifs représentatifs des réserves mathématiques et techniques, afférents à ces rentes individuelles et qui sont gérés actuellement par les organismes agréés pour l'assurance-vieillesse et décès des ouvriers et employés, doivent être transférés au bénéfice du nouvel organisme (art. 36 et 37).

Bij het begin van het overgangsstelsel zijn de pensioenen gevestigd op het forfaitair loon van de ongeschoolde losse arbeiders. De onmiddellijke last moet het aanleggen van aanvankelijke reserves mogelijk maken, welke dienen afgenomen te worden op de ontvangstenoverschotten voortvloeiende uit de toepassing van de bijdrage van 10,5 t. h.

Bij de berekening van de lasten werd verondersteld dat de theoretische verhouding van de gepensioneerden tot de actieve personen met 35 t. h. zou toenemen in vijf en en veertig jaar wat betreft de mannen, en met ongeveer 20 t. h. wat de vrouwen betreft, zulks om rekening te houden met de thans in België ongunstige demografische toestand.

De aanvankelijke last van 5.100 miljoen frank vloeit voort uit het feit dat er thans ongeveer 80.000 personen zijn die zullen recht hebben op het ouderdomspensioen van 22.500 frank en 67.000 recht-hebbenden op het ouderdomspensioen van 18.750 fr., zomede 133.000 weduwen die een pensioen of een toelage van 15.000 frank kunnen genieten.

Een reservefonds, gestijfd door de overschotten van de ontvangsten op de uitgaven, die gedurende de eerstvolgende zeven jaren zullen geboekt worden, moet het mogelijk maken de verrichtingen gedurende een zeker aantal jaren in evenwicht te houden.

#### DE NATIONALE PENSIOENKAS.

Het betreft hier een publiekrechtelijk lichaam onder Staatscontrole en -waarborg, paritair beheerd door werknemers en werkgevers. Het aantal vertegenwoordigers van de werknemers is echter dubbel zo groot als dat van de vertegenwoordigers der werkgevers.

Deze bepaling wordt hierdoor gebillijkt, dat de kas in de allereerste plaats een uitvoeringsorgaan is van de wet en dat vooral de arbeiders er belang bij hebben, dat ze goed werkt.

Zij behoren dus de grootste verantwoordelijkheid in het beheer te dragen.

De Nationale Pensioenkas voor Bedienden wordt in het nieuwe organisme opgenomen. Dit organisme moet evenwel afzonderlijk rekeningen opmaken voor elk van beide categorieën van arbeiders : werklieden en bedienden, alsmede voor elk van de voornaamste takken van haar bedrijvigheid.

Om geen verworven rechten te benadelen, behouden de rechthebbenden ten volle de individuele renten van de onder de vroegere regeling gekapitaliseerde stortingen.

Deze worden uitbetaald door het nieuwe organisme en worden gevoegd bij de pensioenbedragen die voortvloeien uit de toepassing van de nieuwe wet.

Als tegenprestatie moeten alle aan deze individuele renten verbonden baten, welke de wiskundige en technische reserves uitmaken en thans beheerd worden door de erkende organismen van verzekering tegen ouderdom en overlijden van werklieden en bedienden, aan het nieuwe organisme afgedragen worden (art. 36 en 37).

En somme, le nouvel organisme reprend avec droits et obligations, le portefeuille des assurances légales contractées par une quinzaine d'organismes sous l'empire de l'ancien régime.

Ainsi donc, le patrimoine des assurés, constitué par les fonds et valeurs qui représentent la dette des assureurs et qui sont frappés du privilège spécial est sauvegardé intégralement.

Comme, d'autre part, l'assurance est obligatoire et revêt le caractère d'un service public, il ne peut être question d'envisager une indemnisation quelconque du manque à gagner des organismes d'assurances.

Pour terminer, nous dirons que nous avons conscience d'avoir posé les bases d'un régime de pensions de vieillesse et de veuves, répondant aux aspirations légitimes des travailleurs salariés.

H. GLINEUR.

Per slot van rekening neemt het nieuwe organisme samen met de rechten en plichten de portefeuille over van de wettelijke verzekeringen, die een vijftiental organismen onder de vroegere regeling hebben aangegaan.

Alzo blijft het bezit van de verzekerden, bestaande uit de gelden en waarden, welke de schuld van de verzekeraars vertegenwoordigen en die bezwaard zijn met het bijzonder voorrecht, geheel en al gevrijwaard.

Daar aan de andere kant de verzekering verplicht is en het karakter draagt van een openbare dienst, kan er geen sprake van zijn schadevergoeding te betalen wegens winstderving van de verzekeringslichamen.

Als besluit mogen wij zeggen, dat wij ons bewust zijn de grondslagen te hebben gelegd voor een regeling der ouderdoms- en weduwepensioenen, die tegemoet komt aan de gewettigde verzuchtingen van de loontrekkende arbeiders.

## Proposition de loi instituant le régime des pensions de retraite et de veuves des travailleurs salariés et appointés.

### Champ d'application.

#### ARTICLE PREMIER.

Tous les travailleurs, à l'exception des ouvriers mineurs qui bénéficient d'un régime spécial de pensions de retraite, quels que soient leur sexe ou leur nationalité, qui sont ou seront assujettis à l'arrêté-loi du 28 décembre 1944, concernant la sécurité sociale des travailleurs occupés à titre permanent ou temporaire, bénéficient de la présente loi.

### Age de la pension.

#### ART. 2.

La pension de retraite est acquise, au choix du travailleur intéressé, entre le soixantième et le soixante-cinquième anniversaire de naissance en ce qui concerne les hommes, et entre le cinquante-cinquième et le soixantième anniversaire en ce qui concerne les femmes.

### Pensions de retraite.

#### ART. 3.

La pension de retraite est fixée à 60 p. c. du salaire moyen de carrière pour le travailleur revendiquant sa pension à son soixantième anniversaire s'il s'agit d'un homme, et à son cinquante-cinquième anniversaire s'il s'agit d'une femme.

Le montant de la pension de retraite est égal à 63 p. c., 66 p. c., 69 p. c., 72 p. c. ou 75 p. c. du salaire moyen de carrière pour les travailleurs masculins qui revendiquent le droit à la pension à l'âge de 61, 62, 63, 64 ou 65 ans respectivement et pour les travailleurs féminins, à l'âge de 56, 57, 58, 59 ou 60 ans respectivement.

#### ART. 4.

Le salaire à prendre en considération pour le calcul de la pension de retraite est le total des rémunérations annuelles ayant servi de base au calcul des cotisations de sécurité sociale, dues en application de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs.

Sont assimilées aux rémunérations définies à l'alinéa précédent :

- 1° les allocations légales de chômage;
- 2° les indemnités légales de maladie et d'invalidité payées en application de l'arrêté-loi du 21 mars 1945 relatif à l'assurance maladie invalidité des travailleurs;
- 3° les indemnités légales payées, à titre d'invalidité temporaire totale résultant de la législation sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail ou des maladies professionnelles;

## Wetsvoorstel tot instelling van het regime der rust- en weduwepensioenen van de loon- en weddetrekkende arbeiders.

### Werkingsfeer.

#### EERSTE ARTIKEL.

Deze wet geldt voor alle arbeiders (met uitzondering van de mijnarbeiders, die het genot hebben van een bijzondere pensioenregeling), tot welk geslacht of nationaliteit zij ook behoren, en die onderworpen zijn of zullen zijn aan de besluitwet van 28 December 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid van de vast of tijdelijk tewerkgestelde arbeiders.

### Pensioenleeftijd.

#### ART. 2.

Rustpensioen wordt naar verkiezing van de betrokken arbeider verkregen tussen de zestigste en vijf en zestigste verjaardag voor de mannen en tussen de vijf en vijftigste en zestigste verjaardag voor de vrouwen.

### Rustpensioen.

#### ART. 3.

Het rustpensioen bedraagt 60 t. h. van het gemiddelde loon over de loopbaan voor een arbeider die zijn pensioen vraagt op zijn zestigste verjaardag, als het een man betreft, en op haar vijf en vijftigste verjaardag, als het een vrouw betreft.

Het rustpensioen bedraagt 63 t. h., 66 t. h., 69 t. h., 72 t. h. of 75 t. h. van het gemiddelde loon over de loopbaan voor mannelijke arbeiders, die hun pensioen vragen op onderscheidenlijk 61, 62, 63, 64 of 65-jarige leeftijd, en voor vrouwelijke arbeiders, op onderscheidenlijk 56, 57, 58, 59 of 60-jarige leeftijd.

#### ART. 4.

Het loon, dat in aanmerking komt voor de berekening van het rustpensioen, is de totale som van de jaarlijkse bezoldigingen, die tot grondslag gediend hebben voor de berekening van de bijdragen in de maatschappelijke zekerheid, verschuldigd ingevolge de besluitwet van 28 December 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid van de arbeiders.

Worden gelijkgesteld met bezoldigingen als omschreven in het vorig lid :

- 1° de wettelijke uitkeringen als werklozensteun;
- 2° de wettelijke vergoedingen wegens ziekte en invaliditeit, uitgekeerd met toepassing van de besluitwet van 21 Maart 1945, betreffende de verzekering der arbeiders tegen ziekte en invaliditeit;
- 3° de wettelijke vergoedingen wegens algehele tijdelijke invaliditeit, volgens de wetgeving op het herstel van schade, door arbeidsongevallen of beroepsziekten veroorzaakt;

4° les prestations légales payées au titre de congés payés;

5° les rémunérations fictives attribuées aux travailleurs appelés ou rappelés sous les armes, calculées sur la base des rémunérations déclarées pour le trimestre précédant celui au cours duquel a eu lieu le rappel ou l'appel sous les armes;

6° les rémunérations fictives aux estropiés bénéficiant d'une allocation légale, rémunérations calculées sur la base du salaire d'un ouvrier manœuvre.

#### ART. 5.

Le salaire moyen de carrière est le total, divisé par 15, des rémunérations déterminées à l'article précédent, préalablement augmenté, s'il y a lieu, d'un coefficient de majoration, proportionnel à une hausse éventuelle de l'indice du salaire de l'ouvrier manœuvre.

#### ART. 6.

L'âge de la pension est abaissé d'un an par période de cinq années de travail effectué dans une industrie où le travail est pénible ou dangereux ou insalubre.

Chaque fois que l'âge de la pension est abaissé d'un an, le diviseur dont il est question à l'article précédent, diminue d'une unité.

Un arrêté d'exécution fixera, dans les six mois de la mise en application de la présente loi, les catégories de travailleurs occupés dans les glaciers, verreries, soieries, industries chimiques, sidérurgiques, auxquels la présente disposition sera applicable.

#### ART. 7.

Les anciens travailleurs qui sont bénéficiaires ou en droit de bénéficier au 1<sup>er</sup> janvier 1948 d'un complément de pension, accordé en application de l'arrêté du 16 septembre 1946 relatif à l'octroi de compléments de pension de vieillesse et de survie, bénéficieront à partir du 1<sup>er</sup> janvier 1948 d'une pension de retraite calculée d'après les dispositions ci-dessus. Ils seront ainsi censés avoir bénéficié pendant leur carrière, d'un salaire annuel de 30.000 francs (12.000 — index 1940), s'ils sont mariés et que leur conjoint est en vie, ou d'un salaire annuel de 25.000 francs (10.000 — index 1940) s'ils sont célibataires, veufs, divorcés ou séparés de corps.

#### ART. 8.

Les anciens travailleurs pensionnés qui ne bénéficient pas au 1<sup>er</sup> janvier 1948 du complément de pension, dont l'octroi est prévu par l'arrêté royal du 16 septembre 1946, sont censés avoir bénéficié d'un salaire de 30.000 francs (12.000 — index 1940) s'ils sont mariés et que leur conjoint est en vie, ou de 25.000 francs (10.000 — index 1940) s'ils sont célibataires, veufs, divorcés ou séparés de corps, pour chacune des années pour lesquelles ils apporteront la preuve qu'ils ont exercé en Belgique une activité principale et habituelle en qualité de salariés.

4° de wettelijke uitkeringen inzake betaald verlof;

5° de fictieve bezoldigingen van onder de wapens of weer onder de wapens geroepen arbeiders, berekend op grondslag van de bezoldigingen, die werden aangegeven over het kwartaal voorafgaande aan dat waarin de oproeping of wederoproeping plaats had;

6° de fictieve bezoldigingen voor verminkten, die een wettelijke tegemoetkoming ontvangen, welke bezoldigingen berekend zijn op basis van het loon van een losse ongeschoolde arbeider.

#### ART. 5.

Het gemiddeld loon over de loopbaan is het door 15 te delen totaal van de in het vorige artikel bepaalde bezoldigingen, na vermenigvuldiging, zo daartoe aanleiding bestaat, met een verhogings coëfficiënt in verhouding tot een eventuele stijging van de loonindex van de losse ongeschoolde arbeider.

#### ART. 6.

De pensioenleeftijd wordt met één jaar verlaagd voor elke periode van vijf jaar arbeid, verricht in een bedrijf, waar het werk lastig of gevaarlijk of ongezond is.

Telkens wanneer de pensioenleeftijd met één jaar verlaagd wordt, vermindert de in het vorig artikel genoemde deler met één eenheid.

Een uitvoeringsbesluit zal binnen zes maanden na het in toepassing brengen van deze wet bepalen, welke categorieën van in spiegelglas- en glasfabrieken, zijdefabrieken, chemische en metaalbedrijven tewerkgesteld onder deze bepaling vallen.

#### ART. 7.

Gewezen arbeiders, die op 1 Januari 1948 recht hebben of zullen hebben op een aanvullend pensioen met toepassing van het besluit van 16 September 1946, betreffende de toekenning van de aanvullende ouderdoms- en overlevingsrente, zullen met ingang van 1 Januari 1948 een rustpensioen genieten, volgens de bovenstaande bepalingen berekend. Zij worden aldus geacht in hun loopbaan een jaarlijks loon van 30.000 frank (12.000 - index 1940) te hebben ontvangen indien zij gehuwd zijn en hun echtgenoot in leven is, dan wel een jaarlijks loon van 25.000 frank (10.000 - index 1940) indien zij ongehuwd, weduwnaar, uit de echt of van tafel en bed gescheiden zijn.

#### ART. 8.

Gepensioneerde gewezen arbeiders, die op 1 Januari 1948 geen recht hebben op een aanvullend pensioen ingevolge het koninklijk besluit van 16 September 1946, worden geacht een loon van 30.000 frank (12.000 - index 1940) te hebben ontvangen, indien zij gehuwd zijn en hun echtgenoot in leven is, dan wel 25.000 frank (10.000 - index 1940) indien zij ongehuwd, weduwnaar, uit de echt of van tafel en bed gescheiden zijn, over elk jaar waarvoor zij kunnen bewijzen dat zij hoofdzakelijk en gewoonlijk als loontrekkenden werkzaam zijn geweest in België.

Les périodes d'interruption de travail par suite de chômage involontaire, maladie, accident, appel ou rappel sous les armes, emprisonnement par l'ennemi ou vie clandestine sous l'occupation ennemie, sont assimilées aux périodes de travail.

La qualité d'ancien salarié doit être établie par des preuves précises et notamment par des versements d'assuré obligatoire.

Les anciens travailleurs qui établiront la preuve requise au 1<sup>er</sup> alinéa du présent article, pour la moitié de la période s'étendant du 1<sup>er</sup> janvier 1926 au 31 décembre 1947 ou pour huit des quinze années précédant le soixante-cinquième anniversaire, s'il s'agit de travailleurs masculins, ou précédant le soixantième anniversaire s'il s'agit de travailleurs féminins, sont censés avoir été occupés au travail en qualité de salariés pendant leur carrière.

#### ART. 9.

Les travailleurs nés après le 1<sup>er</sup> janvier 1883, s'ils sont mariés et que leur conjoint est en vie, sont censés avoir bénéficié d'un salaire annuel de 30.000 francs (12.000 — index 1940) ou de 25.000 francs (10.000 — index 1940) s'ils sont célibataires, veufs, divorcés ou séparés de corps, pour chacune des années comprises entre la date de leur vingtième anniversaire et le 1<sup>er</sup> janvier 1945 pour lesquelles ils apporteront la preuve qu'ils ont exercé en Belgique une activité principale et habituelle en qualité de salariés.

Les dispositions de l'alinéa 2 de l'article 8 leur sont également applicables.

Les travailleurs qui établiront par preuves précises et notamment par versements en qualité d'assurés obligatoires, qu'ils ont été occupés au travail en qualité de salariés, en Belgique, pendant la moitié de la période s'étendant entre leur vingtième anniversaire et le 31 décembre 1947, ou pendant huit des quinze années précédant le 31 décembre 1947, sont censés avoir été occupés en qualité de salariés pendant toute la période comprise entre leur vingtième anniversaire et le 31 décembre 1944.

#### ART. 10.

Les salaires et rémunérations donnant lieu à paiement de cotisations destinées à assurer des pensions de retraite et de survie, en vertu de régimes spéciaux d'assurance obligatoire en vue de la vieillesse et du décès prématuré, ne sont pas pris en considération dans la fixation du salaire de carrière dont il est question à l'article 4.

#### ART. 11.

Le travailleur pensionné ne pourra exercer aucune activité professionnelle comme salarié, autre qu'un travail occasionnel dont un arrêté d'exécution fixera la nature et la durée maxima. Le droit à la pension de retraite est suspendu pendant toute la durée d'une occupation au travail (autre qu'un travail occasionnel) en qualité de salarié, effectuée après la date de prise en cours de la pension de retraite.

De tijdperken van onderbreking van het werk ten gevolge van onvrijwillige werkloosheid, ziekte, ongeval, oproeping of wederoproeping onder de wapens, gevangenzetting door de vijand of onderduiking tijdens de vijandelijke bezetting, worden gelijkgesteld met tijdperken van arbeid.

De hoedanigheid van gewezen loontrekkende moet nauwkeurig bewezen worden en met name op grond van de stortingen als verplicht verzekerde.

Gewezen arbeiders die het in de eerste alinea van dit artikel gevorderde bewijs leveren voor de helft van het tijdperk tussen 1 Januari 1926 en 31 December 1947, of voor acht van de vijftien jaren, die voorafgaan aan hun vijf en zestigste verjaardag indien het mannelijke arbeiders betreft, of aan hun zestigste verjaardag, indien het vrouwelijke arbeiders betreft, worden geacht tijdens hun loopbaan als loontrekkenden werkzaam te zijn geweest.

#### ART. 9.

Arbeiders, geboren na 1 Januari 1883, worden, indien zij gehuwd zijn en indien hun echtgenoot in leven is, geacht een jaarlijks loon van 30.000 frank (12.000 - index 1940) te hebben genoten, dan wel 25.000 frank (10.000 - index 1940), indien zij ongehuwd, weduwnaar, uit de echt of van tafel en bed gescheiden zijn, voor elk van de jaren tussen hun twintigste verjaardag en 1 Januari 1945, waarvoor zij het bewijs leveren, dat zij hoofdzakelijk en gewoonlijk als loontrekkenden gewerkt hebben in België.

Het bepaalde in het tweede lid van artikel 8 is op hen mede van toepassing.

Arbeiders, die met nauwkeurige bewijzen, met name stortingen als verplicht verzekerden aantonen, dat zij in België als loontrekkenden gewerkt hebben gedurende de helft van de tijd, die verstreken is tussen hun twintigste verjaardag en 31 December 1947, ofwel gedurende acht van de vijftien jaren voorafgaande aan 31 December 1947, worden geacht als loontrekkenden te hebben gewerkt gedurende het tijdperk tussen hun twintigste verjaardag en 31 December 1944.

#### ART. 10.

De lonen en bezoldigingen die aanleiding geven tot betaling van bijdragen bestemd om rust- en overlevingspensioenen te verzekeren, krachtens bijzondere stelsels van verplichte verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood, worden niet in aanmerking genomen bij de vaststelling van het loon over de loopbaan waarvan sprake in artikel 4.

#### ART. 11.

De gepensioneerde arbeider mag geen enkele andere beroepsbedrijvigheid als loontrekkende uitoefenen dan een toevallige arbeid, waarvan een uitvoeringsbesluit de aard en de maximumduur zal vaststellen. Het recht op het rustpensioen wordt geschorst tijdens de ganse duur van een tewerkstelling (andere dan toevallige arbeid) in de hoedanigheid van loontrekkende, verricht na de datum waarop het rustpensioen ingaat.



## ART. 12.

La veuve non remariée d'un travailleur pensionné dont le mariage a lieu avant l'âge de la retraite, bénéficie d'une pension de survie égale aux deux tiers de la pension de retraite du travailleur décédé, payable au plus tôt à partir de 55 ans.

En ce qui concerne les veuves de pensionnés décédés avant la mise en vigueur de la présente loi, le montant annuel de la pension de survie, attribuée dans les conditions de l'alinéa précédent, est de 15.000 francs.

## ART. 13.

La veuve d'un travailleur décédé avant d'avoir atteint l'âge de la pension, a droit à une pension égale à 50 p. c. du salaire moyen de carrière. Le salaire moyen de carrière à prendre en considération pour le calcul de la pension de veuve, est égal au total des rémunérations définies à l'article 4 divisé par le nombre d'années compris entre l'âge de 20 ans et l'âge du travailleur au moment de son décès.

En ce qui concerne les veuves de travailleurs décédés avant la mise en vigueur de la présente loi, le montant annuel de la pension de veuve est fixé à 15.000 francs.

## ART. 14.

La pension de veuve est payée à la veuve non remariée qui a atteint son cinquante-cinquième anniversaire. Si la veuve n'a pas atteint 55 ans au décès du conjoint, son droit est différé jusqu'à ce qu'elle ait atteint cet âge. Cette disposition vaut également pour les veuves visées au deuxième alinéa de l'article précédent.

## ART. 15.

La pension de veuve est payée aux veuves non remariées, âgées de moins de 55 ans qui, en raison de leur âge ou de leur inaptitude, sont dans l'impossibilité d'exercer une activité professionnelle correspondant à leur condition et à leur formation.

Le bénéfice du présent article est acquis aux veuves qui réunissent les conditions précédentes, soit au décès du conjoint, soit après ce décès.

Les dispositions du présent article valent également pour les veuves visées au 2<sup>e</sup> alinéa de l'article 13.

## ART. 16.

La veuve qui n'est pas en droit de bénéficier des dispositions des articles 15 et 16 a droit à une allocation unique de réadaptation, égale à la pension annuelle de veuve dont elle pourra bénéficier à l'âge de 55 ans.

## ART. 12.

De niet hertrouwde weduwe van een gepensionneerd arbeider wier huwelijk vóór de pensioenleeftijd plaats heeft, geniet een rustpensioen gelijk aan twee derde van het rustpensioen van de overleden arbeider, betaalbaar ten vroegste van de leeftijd van 55 jaar af.

Voor de weduwen van vóór het in werking treden van de onderhavige wet overleden gepensionneerden, belooft het jaarlijks bedrag van het overlevingspensioen, toegekend onder de voorwaarden van de vorenstaande alinea, 15.000 frank.

## ART. 13.

De weduwe van een arbeider die overleden is alvorens de pensioenleeftijd te hebben bereikt, heeft het recht op een pensioen gelijk aan 50 t. h. van het gemiddeld loon over de loopbaan. Het voor de berekening van het weduwepensioen in beschouwing te nemen gemiddeld loon over de loopbaan, is gelijk aan het totaal van de in artikel 4 omschreven bezoldigingen, gedeeld door het aantal jaren dat begrepen is tussen de leeftijd van 20 jaar en de leeftijd van de arbeider op het ogenblik van zijn overlijden.

Wat betreft de weduwen van vóór het in werking treden van onderhavige wet overleden arbeiders, is het jaarlijks bedrag van het weduwepensioen op 15.000 frank vastgesteld.

## ART. 14.

Het weduwepensioen wordt uitbetaald aan de niet hertrouwde weduwe die haar vijf en vijftigste verjaardag bereikt heeft. Heeft de weduwe, bij het overlijden van de echtgenoot, geen vijf en vijftig jaar bereikt, dan wordt haar recht uitgesteld tot wanneer zij die leeftijd bereikt heeft. Deze bepaling geldt eveneens voor de in de tweede alinea van het vorenstaande artikel bedoelde weduwe.

## ART. 15.

Het weduwepensioen wordt uitbetaald aan de niet hertrouwde weduwen die geen vijf en vijftig jaar oud zijn en, wegens hun leeftijd of hun ongeschiktheid, in de onmogelijkheid verkeren een beroepsbedrijvigheid uit te oefenen, die bij hun stand en hun opleiding past.

Het voordeel van dit artikel komt ten goede aan de weduwen die aan de vorenvermelde voorwaarden voldoen, hetzij bij het overlijden van de echtgenoot, hetzij na dat overlijden.

De bepalingen van dit artikel gelden eveneens voor de in de tweede alinea van artikel 13 bedoelde weduwen.

## ART. 16.

De weduwe die niet gerechtigd is de voordelen van de bepalingen der artikelen 15 en 16 te genieten, heeft recht op een enkele wederaanpassingsuitkering, gelijk aan het jaarlijks weduwepensioen dat zij op de leeftijd van vijf en vijftig jaar zal kunnen genieten.

**ART. 17.**

Le droit au bénéfice de la pension de veuve et aux allocations temporaires prend fin, en cas, de remariage et est remplacé dans cette éventualité, par le droit à une allocation unique égale à trois fois le montant de la pension annuelle de veuve, acquise à 55 ans.

**ART. 18.**

Au cas où une veuve est en droit de prétendre à une pension de retraite et à une pension de veuve, le montant global des deux prestations auxquelles elle a droit, ne pourra dépasser 75 p. c. du salaire moyen de carrière de celui des deux époux le plus favorisé quant à la rémunération.

**Invalides.****ART. 19.**

Le travailleur bénéficiant d'une indemnité d'invalidité en application de l'arrêté royal du 22 décembre 1944, est pensionné à l'âge de 65 ans. Au cas où il aurait été bénéficiaire de l'indemnité d'invalidité pendant au moins les dix années précédant son soixante-cinquième anniversaire, sa pension annuelle de retraite ne pourra en aucun cas, être inférieure au montant annuel de son indemnité d'invalidité.

**Cotisations.****ART. 20.**

La cotisation des travailleurs et des employeurs, en vue de couvrir les charges de la présente loi, est incorporée dans la cotisation globale de sécurité sociale. Elle est fixée à 10,5 p. c. des rémunérations mensuelles. Il ne sera pas tenu compte, pour la fixation des cotisations, de la partie des rémunérations excédant 6.000 francs par mois.

**ART. 21.**

L'intervention de l'Etat est fixée, pour chacun des exercices, à l'excédent éventuel des charges sur les ressources.

**ART. 22.**

Les dispositions prévues à l'article 3, alinéa 3, et à l'article 4, paragraphe A, alinéa 2, et paragraphe B, alinéa 2, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944, modifié par les arrêtés-lois des 20 mars 1945, 3 août 1945 et 6 septembre 1946, concernant la sécurité sociale des travailleurs, sont modifiées comme suit :

Article 3, alinéa 3. — « La cotisation de l'employeur est égale à 19 p. c. en ce qui concerne les ouvriers et à 15,25 p. c. en ce qui concerne les employés. »

Article 4, § A, alinéa 2. — « 10,5 p. c. des salaires affectés aux pensions de vieillesse et de survie sont versés à la Caisse Nationale des Pensions. »

**ART. 17.**

Het recht op het genot van het weduwepensioen en op de tijdelijke uitkeringen vervalt in geval van nieuw huwelijk en wordt alsdan vervangen door het recht op één enkele uitkering ten belope van driemaal het bedrag van het jaarlijks weduwepensioen, berekend op 55-jarige leeftijd.

**ART. 18.**

In geval een weduwe er toe gerechtigd is aanspraak te maken op een rustpensioen en op een weduwepensioen, mag het globaal bedrag der beide uitkeringen waarop zij recht heeft, niet hoger zijn dan 75 t. h. van het gemiddelde loon dat diegene van de twee echtgenoten die het best bezoldigd was, tijdens zijn loopbaan genoten heeft.

**Invaliden.****ART. 19.**

De arbeider die een invaliditeitsvergoeding geniet op grond van het koninklijk besluit van 22 December 1944, wordt gepensionneerd op de leeftijd van vijf en zestig jaar. Ingeval hij de invaliditeitsvergoeding gedurende ten minste tien jaar vóór zijn vijf en zestigste verjaardag genoten heeft, mag zijn jaarlijks rustpensioen in geen enkel geval lager zijn dan het jaarlijks bedrag van zijn invaliditeitsvergoeding.

**Bijdragen.****ART. 20.**

De bijdrage van de werknemers en van de werkgevers, ter dekking van de lasten van deze wet, wordt ingeschakeld in de globale bijdrage tot de maatschappelijke zekerheid. Zij is vastgesteld op 10,5 t. h. van het maandloon. Om de bijdragen vast te stellen wordt er geen rekening gehouden met het gedeelte van de bezoldiging dat 6.000 frank per maand overschrijdt.

**ART. 21.**

De bijdrage van de Staat, is voor elk van de dienstjaren, vastgesteld op het gebeurlijk overschot van de lasten op de ontvangsten.

**ART. 22.**

De bepalingen van artikel 3, alinea 3, en van artikel 4, paragraaf A, alinea 2, en paragraaf B, alinea 2, van de besluitwet van 28 December 1944, gewijzigd bij de besluitwetten van 20 Maart 1945, 3 Augustus 1945 en 6 September 1946, betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, worden gewijzigd als volgt :

Artikel 3, alinea 3. — « De bijdrage van de werkgever is gelijk aan 19 t. h. voor de arbeiders en aan 15,25 t. h. voor de bedienden. »

Artikel 4, § A, alinea 2. — « 10,5 t. h. van het loon bestemd voor de ouderdoms- en overlevingspensioenen worden gestort in de Nationale Pensioenkas. »

Article 1, § B, alinéa 2 : « 10,5 p. c. des appointements sont affectés aux pensions de vieillesse et de survie des employés et versés à la Caisse Nationale des Pensions. »

#### **Variations du taux des pensions.**

##### **ART. 23.**

En vue d'adapter les pensions à l'évolution du coût de la vie, toutes les pensions et allocations acquises en application de la présente loi, seront augmentées ou diminuées dans la même proportion que la hausse ou la diminution des salaires.

Seules les fluctuations de salaires de l'ouvrier manœuvre entreront en ligne de compte pour l'application de la présente disposition.

#### **Liquidation des pensions.**

##### **ART. 24.**

Les pensions de retraite et les pensions de veuves sont liquidées mensuellement par anticipation.

##### **ART. 25.**

Les travailleurs sont tenus d'introduire leur demande de pension de retraite, six mois au moins avant la date anniversaire qu'ils auront choisie, en application des articles 2 et 3.

La pension de retraite est due à partir du premier jour du mois suivant l'anniversaire choisi par le travailleur.

La pension de veuve est due à partir du premier jour du mois suivant son cinquante-cinquième anniversaire.

Les pensions de retraite et de veuves non remariées cessent d'être dues à la fin du mois au cours duquel se produit le décès du pensionné.

Les allocations de réadaptation sont liquidées endéans les trois mois qui suivent la date de la communication à la Caisse Nationale des Pensions, de l'avis de décès du travailleur décédé.

Les pensions de retraite et de veuves ainsi que les allocations temporaires et les allocations de réadaptation ne sont payées qu'aux bénéficiaires résidant en Belgique ou dans un pays avec lequel la Belgique est liée par une convention d'union économique ou a conclu une convention de réciprocité.

#### **Caisse Nationale des Pensions.**

##### **ART. 26.**

Il est institué une Caisse Nationale des Pensions qui est chargée de l'application de la présente loi et de la gestion du régime des pensions de retraite et de décès.

Un arrêté d'exécution en fixera les modalités d'exécution.

Artikel 4, § B, alinea 2 : « 10,5 t. h. van de wedde worden bestemd voor de ouderdoms- en overlevingspensioenen van de bedienden en gestort in de Nationale Pensioenkas. »

#### **Wijzigingen in het bedrag der pensioenen.**

##### **ART. 23.**

Ten einde de pensioen aan te passen bij de ontwikkelingsgang der levensduur, worden alle pensioenen en uitkeringen, verworven bij toepassing van deze wet, verhoogd of verlaagd in dezelfde verhouding als de stijging of daling der lonen.

Alleen de schommelingen van het loon van de losse ongeschoolde arbeider worden in aanmerking genomen voor de toepassing van deze bepaling.

#### **Uitbetaling der pensioenen.**

##### **ART. 24.**

De rustpensioenen en de weduwepensioenen worden om de maand en bij vooruitbetaling vereffend.

##### **ART. 25.**

De arbeiders zijn gehouden hun aanvraag om rustpensioen in te dienen ten minste zes maanden vóór de verjaardag die zij bij toepassing van de artikelen 2 en 3 gekozen hebben.

Het rustpensioen is verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgend op de door de arbeider gekozen verjaardag.

Het weduwepensioen is verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgend op de vijf en vijftigste verjaardag van de betrokkene.

De rustpensioenen en de pensioenen van niet-hertrouwde weduwen houden op verschuldigd te zijn op het einde der maand in de loop waarvan de gepensioneerde overleden is.

De wederaanpassingsuitkeringen worden vereffend binnen de drie maanden die volgen op de datum van de mededeling aan de Nationale Pensioenkas van het bericht van overlijden van de overleden arbeider.

De rust- en weduwepensioenen, zomede de tijdelijke uitkeringen en de wederaanpassingsuitkeringen worden slechts uitbetaald aan de gerechtigden verblijvende in België of in een land waarmede België verbonden is door een overeenkomst van economische unie of een overeenkomst van wederkerigheid heeft gesloten.

#### **Nationale Pensioenkas.**

##### **ART. 26.**

Er wordt een Nationale Pensioenkas opgericht, die belast is met de toepassing van deze wet en met het beheer van het stelsel der rust- en overlijdenspensioenen.

Een uitvoeringsbesluit zal de uitvoeringsmodaliteiten er van vaststellen.

## ART. 27.

La Caisse Nationale des Pensions est administrée par un Comité de gestion composé de quinze membres choisis pour un tiers parmi les candidats présentés par les organisations patronales les plus représentatives, et pour deux tiers parmi les candidats présentés par les organisations syndicales les plus représentatives du pays.

Les dix mandats d'administrateurs réservés aux candidats présentés par les organisations syndicales seront attribués en fonction de l'importance de celles-ci.

Chaque administrateur est nommé pour un terme de cinq ans renouvelable.

L'organisation patronale ou l'organisation syndicale qui a présenté la candidature d'un administrateur, peut, à tout moment, mettre fin au mandat attribué et présenter un nouveau candidat qui achèvera le mandat interrompu.

En ce cas, le Roi désigne, pour achever ce mandat, un administrateur choisi sur une liste de candidats présentés par l'organisation qui a usé de son droit de révocation.

## ART. 28.

La Caisse Nationale des Pensions est placée sous le contrôle et la garantie de l'Etat.

## ART. 29.

Le Gouvernement est représenté au Comité de gestion de la Caisse Nationale des Pensions, par un commissaire désigné par le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale.

Le commissaire du Gouvernement a le droit de suspendre toute décision du Comité de gestion qu'il jugerait contraire aux lois et aux règlements d'exécution.

Dans ce cas, il fait immédiatement rapport au Ministre, qui statue dans les quinze jours de la suspension.

## ART. 30.

La Caisse Nationale des Pensions établit des comptes séparés pour chacune des deux catégories de travailleurs : employés et ouvriers, ainsi que pour chacune des branches : retraite, survie, allocations temporaires et allocations de réadaptation.

## ART. 31.

La Caisse Nationale des Pensions pour Employés est intégrée dans la Caisse Nationale des Pensions.

## ART. 32.

La Caisse Nationale des Pensions est dirigée par un comité de direction, composé d'un directeur général et de deux directeurs-adjoints.

Le directeur général, les directeurs et les autres membres du personnel de la Caisse Nationale des Pensions sont nommés ou révoqués par le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale, sur proposition du Comité de gestion.

## ART. 27.

De Nationale Pensioenkas wordt beheerd door een Comité van beheer, bestaande uit vijftien leden gekozen voor één derde onder de kandidaten voorgedragen door de voornaamste werkgeversorganisaties en voor twee derde onder de kandidaten voorgedragen door de voornaamste syndicale organisaties van het land.

De tien mandaten van beheerder die voorbehouden zijn aan de kandidaten voorgedragen door de syndicale organisaties, worden toegekend naar verhouding van de belangrijkheid van deze laatste.

Ieder beheerder wordt benoemd voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar.

De werkgeversorganisatie of de syndicale organisatie die de candidatuur van een beheerder heeft voorgedragen, kan, op elk ogenblik, een einde maken aan het toegekende mandaat en een nieuwe candidaat voordragen die het onderbroken mandaat zal voltooien.

In dit geval wijst de Koning, om dit mandaat te voltooien, een beheerder aan op een lijst van kandidaten voorgedragen door de organisatie die gebruik heeft gemaakt van haar recht van afzetting.

## ART. 28.

De Nationale Pensioenkas is geplaatst onder de controle en de waarborg van de Staat.

## ART. 29.

De Regering wordt in het Comité van beheer van de Nationale Pensioenkas vertegenwoordigd door een commissaris aangewezen door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg.

De commissaris van de Regering heeft het recht elke beslissing van het Comité van beheer, die hij zou strijdig achten met de wetten en uitvoeringsreglementen, op te schorsen.

In dit geval brengt hij onmiddellijk verslag uit bij de Minister, die een beslissing neemt binnen vijftien dagen na de opschorsing.

## ART. 30.

De Nationale Pensioenkas maakt afzonderlijke rekeningen op voor elk van beide categorieën van arbeiders : bedienden en werklieden, zomede voor elk van de takken : rustpensioenen, overlevingspensioenen, tijdelijke uitkeringen en wederaanpassingsuitkeringen.

## ART. 31.

De Nationale Kas voor Bediendenpensioenen wordt opgenomen in de Nationale Pensioenkas.

## ART. 32.

De Nationale Pensioenkas wordt bestuurd door een directiecomité, bestaande uit een directeur-generaal en twee adjunct-directeurs.

De directeur-generaal, de directeurs en de overige personeelsleden van de Nationale Pensioenkas worden door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg benoemd of afgezet, op de voordracht van het Comité van beheer.

**Art. 33.**

Le directeur général de la Caisse Nationale ou son suppléant assiste aux séances du Comité de gestion, avec voix consultative.

**Art. 34.**

Le comité de direction de la Caisse Nationale est chargé d'exécuter les décisions du Comité de gestion. Il est justiciable de la Cour des Comptes.

**Transfert des valeurs.****Art. 35.**

Toutes les valeurs immobilières ou mobilières quelconques, représentant au moment de la mise en application de la présente loi, les réserves mathématiques des rentes acquises ou en voie de formation, conformément aux dispositions légales antérieures, sont transférées à la Caisse Nationale des Pensions, suivant les modalités qui seront déterminées par un arrêté d'exécution.

Il en sera de même de toutes les cotisations et avoirs détenus par tout organisme quelconque, en application de la législation antérieure relative aux pensions de retraite, de survie, d'orphelins et aux compléments de pensions des travailleurs salariés visés par la présente loi.

Toute documentation utile relative aux comptes individuels de pensions acquises, en voie de constitution, en vertu des dispositions antérieures, sera tenue à la disposition de la Caisse Nationale des Pensions, pendant un délai de dix ans.

**Art. 36.**

Les rentes individuelles acquises par les versements de cotisations sous l'empire des lois coordonnées, relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré (arrêté du Régent du 12 septembre 1946), sont maintenues.

Elles seront payées par la Caisse Nationale des Pensions et s'ajouteront aux taux prévus par la présente loi pour les pensions de retraite et de veuves, dès la prise de cours de celles-ci.

**Placements.****Art. 37.**

Le comité de gestion de la Caisse Nationale des Pensions fixe les règles générales, relatives au placement des capitaux et notamment, les conditions de sécurité, de rendement, de liquidité et d'utilité sociale des placements.

**Sanctions.****Art. 38.**

Est passible d'une amende de 100 à 5.000 francs par cas d'infraction, l'employeur qui n'a pas opéré les prélèvements de cotisations ou qui, ayant opéré ces

**Art. 33.**

De directeur-generaal van de Nationale Pensioenkas of zijn plaatsvervanger woont de vergaderingen van het Comité van beheer bij, met raadgevende stem.

**Art. 34.**

Het directiecomité van de Nationale Pensioenkas is belast met de uitvoering van de beslissingen van het Comité van beheer. Het is verantwoording verschuldig aan het Rekenhof.

**Overdracht van waarden.****Art. 35.**

Alle onroerende of roerende waarden, die bij het in loepassing brengen van deze wet de wiskundige reserves van de verkregen of ontstaande renten uitmaken, overeenkomstig de vroegere wetsbepalingen, worden aan de Nationale Pensioenkas overgedragen volgens modaliteiten, die in een uitvoeringsbesluit zullen worden vastgesteld.

Hetzelfde geldt voor alle bijdragen en activa, die om het even welk organisme onder zich houdt krachtens de vroegere wetgeving betreffende de rust-, overlevings- of wezenpensioenen en de aanvullende pensioenen van loontrekkende arbeiders als bedoeld in deze wet.

Alle nuttige gegevens over individuele rekeningen van verkregen pensioenen, die krachtens vroegere bepalingen worden aangelegd, moeten tien jaar lang ter beschikking staan van de Nationale Pensioenkas.

**Art. 36.**

De individuele renten, die ingevolge de samengeshaakte wetten betreffende de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood (besluit van de Regent van 12 September 1946), door het storten van bijdragen, verkregen zijn, blijven behouden.

Zij worden uitgekeerd door de Nationale Pensioenkas en gevoegd bij de in deze wet bepaalde bedragen voor rust- en weduwepensioenen, zodra deze ingaan.

**Beleggingen.****Art. 37.**

Het comité van beheer van de Nationale Pensioenkas stelt algemene regelen vast ten aanzien van de kapitaalbeleggingen, namelijk de voorwaarden van zekerheid, rendement, liquiditeit en maatschappelijk nut van de beleggingen.

**Strafbepalingen.****Art. 38.**

Wordt gestraft met geldboete van 100 tot 5.000 fr. per inbreuk de werkgever, die de bijdragen niet heeft ingehouden, of deze, na inhouding, niet binnen de ge-

prélèvements, ne les saura pas transférés, dans les délais prescrits et conditions réglementaires, à l'organisme de perception, habilité à cet effet.

Dans les deux cas, l'employeur est, en outre, condamné à verser les cotisations personnelles et patronales arriérées, sans qu'il puisse récupérer, à charge du salarié, le montant des prélèvements qu'il a omis d'effectuer, et à réparer tout préjudice résultant de l'omission ou du retard dans le transfert des versements.

Le jugement fixe le délai dans lequel l'employeur est tenu d'exécuter ses obligations. Ce délai ne pourra excéder six mois.

A défaut pour l'employeur d'avoir satisfait au jugement dans le délai fixé, le recouvrement est opéré par voie de contrainte, comme en matière de contributions directes.

#### ART. 39.

Est puni d'une amende de 100 à 5.000 francs, tout employeur ou son préposé qui refuse de fournir aux personnes ou organismes chargés de l'exécution de la présente loi ou d'en surveiller l'application, tout renseignement demandé, en vue de son application.

#### ART. 40.

L'action publique et l'action civile résultant d'une infraction de l'employeur ou de son préposé aux dispositions de la présente loi, sont prescrites après quinze ans, à compter du jour où l'infraction a été commise.

#### Litiges.

#### ART. 41.

Toute décision de la Caisse Nationale des Pensions qui ne serait pas acceptée par un travailleur ou un bénéficiaire de la présente loi, pourra être soumise à l'arbitrage d'une commission d'appel, composée d'un magistrat ou ancien magistrat, désigné par le Ministre de la Justice; de deux fonctionnaires désignés par le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale; de deux délégués des employeurs et de six délégués des travailleurs, choisis par le Ministre du Travail parmi les candidats présentés par les organisations d'employeurs et par les organisations syndicales les plus représentatives du pays.

Le travailleur ou bénéficiaire qui désirera avoir recours à la Commission d'arbitrage devra introduire une requête dans les douze mois de la décision donnant lieu à contestation.

#### ART. 42.

Un arrêté royal pourra décider l'installation de plusieurs commissions d'arbitrage.

stelde termijnen en volgens de reglementaire voorwaarden heeft afgedragen aan het organisme dat gemachtigd is ze te ontvangen.

In beide gevallen wordt de werkgever bovendien veroordeeld tot storting van de achterstallige persoonlijke en werkgeversbijdragen, zonder dat hij het bedrag van de verzuimde stortingen mag verhalen op de loontrekkende, en tot herstel van alle schade, die ontstaan is uit het verzuim of uit de laattijdige overdracht van de stortingen.

De rechter bepaalt de termijn binnen welke de werkgever gehouden is aan zijn verplichtingen te voldoen. Deze termijn mag zes maanden niet overschrijden.

Indien de werkgever in gebreke blijft om binnen de gestelde termijn aan het vonnis te voldoen, geschiedt de invordering door middel van dwang, zoals in zake directe belastingen.

#### ART. 39.

Wordt gestraft met geldboete van 100 frank tot 5.000 frank, elke werkgever of zijn aangestelde die weigert aan de personen of organismen belast met de uitvoering van deze wet of met het toezicht op haar toepassing, elke inlichting te verstrekken die gevraagd wordt met het oog op de toepassing er van.

#### ART. 40.

De strafvordering en de burgerlijke rechtsvordering voortvloeiend uit een inbreuk van de werkgever of van zijn aangestelde op de bepalingen van deze wet, verjaren na vijftien jaar, te rekenen van af de dag waarop de inbreuk werd gepleegd.

#### Geschillen.

#### ART. 41.

Elke beslissing van de Nationale Pensioenkas die niet zou aanvaard worden door een werknemer of door een voordeelhebbende van deze wet, kan voorgelegd worden aan de scheidsrechtspraak van een commissie van beroep, bestaande uit een magistraat of oud-magistraat, aangewezen door de Minister van Justitie; uit twee ambtenaren aangewezen door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg; uit twee afgevaardigden van de werkgevers en zes afgevaardigden van de werknemers, gekozen door de Minister van Arbeid onder de kandidaten voorgedragen door voornoemde werkgeversorganisaties en door de voornaamste syndicale organisaties van het land.

De werknemer of voordeelhebbende die wenst beroep te doen op de scheidsrechterlijke commissie moet een verzoekschrift indienen binnen twaalf maanden na de beslissing die aanleiding geeft tot betwisting.

#### ART. 42.

Bij koninklijk besluit kan tot de oprichting van verschillende scheidsrechterlijke commissies besloten worden.

ART. 43.

Les modalités d'application de la présente loi seront déterminées par un arrêté d'exécution.

ART. 44.

Les dispositions des lois et arrêtés qui seraient devenues sans objet, qui seraient contraires ou qui ne seraient pas conformes aux décisions de la présente loi, sont abrogées.

ART. 45.

La présente loi entre en vigueur le 1<sup>er</sup> janvier 1950.

H. GLINEUR.  
A. BOULANGER.  
J. TAILLARD.

ART. 43.

De toepassingsmodaliteiten van deze wet worden vastgesteld bij een uitvoeringsbesluit.

ART. 44.

De bepalingen van de wetten en besluiten die zonder voorwerp mochten geworden zijn, die strijdig of niet in overeenstemming mochten zijn met de bepalingen van deze wet, worden ingetrokken.

ART. 45.

Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1950.